pmokamas priedas prie „Draugijos“
50 n-rio
1976-2
ATEITIS.
ATEITIS
ATEITIS
MĖNESINIS
MOKSLEIVIŲ
ŽURNALAS
1913 m.
ATEITIS
1975-8
ATEITIS
MĖNESINIS
MOKSLEIVIŲ LAIKRAŠTIS

1976 VASARIS — FEBRUARY Vol. LXVI. No. 2

ATEITIS — Ateitininkų Federacijos leidžiamas

katalikiškos - lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas

MES 65 METŲ "ATEITIES" SUKAKTY

Šių metų vasario mėn. mes švenčiame "Ateities" žurnalo sukaktį. Prieš šešiasdešimt penkis metus 1911 m. pasirodė pirmasis "Ateities" numeris. Jame buvo atspausdintas ateitininkų sąjūdžio manifestas "Trys pamatiniai klausimai" ir visi, tuos pačius idealus turintieji, buvo kviečiami spiestis aplink "Ateitį". Per visus tuos metus ateitininkai ir jų žurnalas ne tik ėjo greta — jie buvo viens kito dalimi. Tas pat yra ir šiandien.

"Ateitis" visada buvo ir tebėra ateitininkų idėjų ir veiklos veidrodis. Jei kada "Ateitis" klestėjo, neabejojome ateitininkų gyvumu. Jei kada ji buvo nualinta, žinojome, kad patys ateitininkai buvo nusilpę. "Ateitis" ateitininkui yra telefono laidas, jį rišantis su sąjūdžiu. Nutrauk jį — ir su pagrindu turėsim klausti, kas liko iš tokio ateitininko be "Ateities".

Minėdami 65 metų "Ateities" sąjūdį, stiprinkime tarpusavį ryšį per "Ateitį" ir stiprinkime pačią "Ateitį". Kiekvienas ateitininkų vienetas turėtų šią sukaktį savu būdu paminėti ir pravesti žurnalo prenumeratų vajų. Kiekvienas ateitininkas turėtų šį žurnalą prenumeruoti, jį skaityti ir remti raštu bei finansais.

Kęstutis Trimakas
"Ateities" vyr. redaktorius

Vyriausias redaktorius: Kun. dr. Kęstutis Trimakas, 850 DesPlaines Ave., Apt. 409, Forest Park, IL. 60130 USA. Telef.: (312) 366-2446. **Redaktoriai:** Dr. Algis Norvilas, 4036 W. 91st Place, Oak Lawn, IL. 60453, USA. Telef. (312) 636-2595; ir Aldona Zailskaitė, 1836 Court, Cicero, IL. 60650, USA. Telef.: (312) 863-6400. **Redakcijos nariai:** Dalia Bilaišytė, Jurgis Bradūnas, Marija Eivaitė, Jūratė Jasaitytė, Petras V. Kisielius, Daina Kojelytė, Jonas Kuprys (fotografija), Roma Olšauskaitė, Antanas Razma, Linas Sidrys, Danguolė Stončiūtė (išdėstymas), Tomas Palubinskas, Raimundas Šilkaitis (fotografija) ir Rimvydas Zailskas (išdėstymas). **Kalbą taiso:** Danutė Augienė, Kazė Bradūnienė ir Pranas Razminas. **Administratorius:** Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629, USA. Telef.: (312) 434-2243. Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. Leidžia Ateitininkų Federacija. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 7 dol., garbės prenumerata — 15 dol., susipažinimui — 5 dol.; visur kitur — 5 dol.

ATEITIS — a magazine published monthly, except July and August, by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 South Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629. Yearly subscription in the US and Canada $7. Single copy $1.00 Second class postage paid at Chicago, Illinois.

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

PASAULYJE
Ateities Spindulis
korespondencijos
Žiedai.
Jaunos Jėgos
Apžvalga
GAMTOS DRAUGAS
pasaulyje
Knygos
MŪSŲ GYVENIMAS
Kreivos Šypsenos
Lietuvos istorijos
Mes svetimoje žemėje
ATSKLEISTA KNYGA
KŪNO KULTŪRA
KNYGA IR MENAS
Mokykloj ir gyvenime
ŠACHMATAI
Mūsų JAUNIESIEMS
MOKSLAS IR MENAS
Kreivos šypsenos
veikla

ATEITIS

1911-1976

TURINYS 38

A N T A I — K. Trimakas 40

"Ateities" redakcijų žodžiai 42

Pokalbis su ateitininkijos pirmūnu ir "Ateities" pirmos redakcijos nariu dr. Elizieju Draugeliu

Apie pirmąją "Ateitį", linkėjimus ateitininkams, žurnalo uždavinius 47

Mano dienos (eil.) — O. Mikailaitė 49

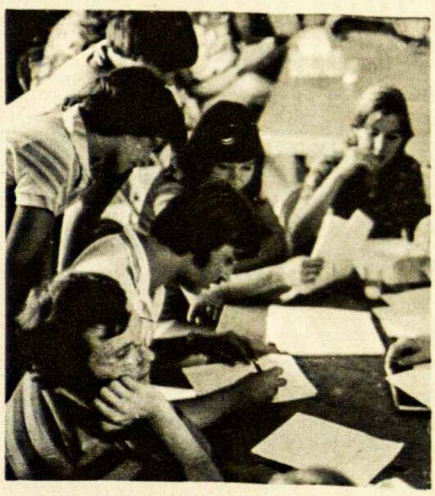

Jubiliejinių metų "Ateities" anketa, užpildyta 253 ateitininkų, bene pati didžiausia mūsų sąjūdžio istorijoj

— K. Trimakas

Kaip "Ateitis" vertinama, skaitoma. Kokia pramatoma "Ateities" ateitis . . . 50

L A I Š K A I 57

Pykstu ant meno,
kuris savo aplinkos
netardo
— J. Gudinskas

Apie meno vaidmenį,
žiūrovo ir aplinkos
svarbą mene,
meno kūrinį
nulemiančias
priežastis 58

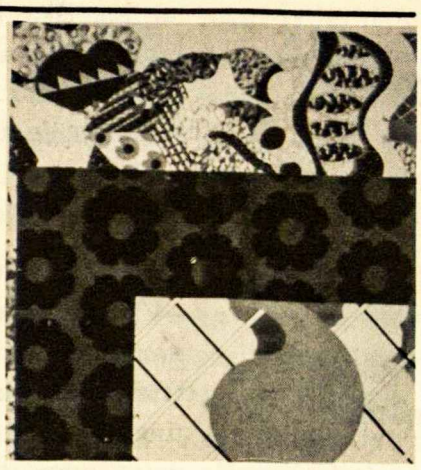

Apie vienuolijų ateitį — S. Margarita 62

Miesto gatve skubant (eil.) — D. Sadūnaitė . . . 63

ATŽALOS

In memoriam (eil.) — R. Pemkutė 63
Gyvenimas (eil.) — A. Šalčiūnas 65
Diena saulės šypsnyje — D. Bilaišytė 66

Jaunimo priešinimasis — A. Pakalniškis 67

KNYGOS: Atsiųsta paminėti 68

Mūsų šeimoj — (5) — J. Dievažys 69

Tikrovės sapnas (eil.) — S. Pacytė 70

VEIKLA 71

Išdėstymas — K. Trimako
Nuotraukos: Ses. M. Margaritos 38-1
K. Trimako 46, 48, 62, 64
J. Kuprio 38-2, 50-51, 53, 71, 72, 75
A. Astašaičio 66
Alg. Grigaičio 69
J. Gudinsko dailės darbai 39, 58, 60

antai...

"AUŠRA"

Spaudos draudimas okupuotoj Lietuvoj ir vėl pralaužiamas... "Aušra" vėl perskrodžia nakties tamsą.

1975 m. spalio mėn. okupuotoj Lietuvoj pasirodė pogrindžio žurnalo "Aušros" 1 (40) nr. Vardu ir numeriu parodoma laikraščio tapatybė su carų okupacijos metu leista "Aušra". Ir tikslai tie patys: "parodyti lietuviams praeitį, teisingai įvertinti dabartį ir padėti įsivaizduoti ateities Lietuvą". Praeitis nurodoma P. Rimgaudo straipsniu apie vysk. M. Valančiaus 100 m. mirties sukaktį; dabartis aprėžiama rež. J. Jurašo liudijimu Kopenhagoje tarptautiniame teisme apie žmogiškų teisių paneigimą Sovietų Sąjungoj, o apie dabarties pančius ateičiai nuimantį nusistatymą "Gyventi be melo" kalba Solženycinas.

ŽINIOS

JAV dienraščių religinių žinių skyrių redaktorių sąjunga paskelbė šias 1975 m. žinias religinėj srity didžiausiom: 1. kontraversija dėl moterų-kunigių Episkopalų Bažnyčioj; 2. kontraversiškas sąmonės netekusios Karen Quilan gyvybės dirbtinom priemonėm palaikymas; 3. kontraversija Liuteronų Bažnyčios Missouri sinode; 4. pabėgėlių iš Vietnamo įsikūrimas JAV; 5. Bažnyčios reagavimas į homoseksualus; 6. motinos Seaton paskelbimas šventąja; 7. Bažnyčios reagavimas dėl pasaulyje badaujančių; 8. charizmatikų sąjūdis; 9. Katalikų Bažnyčioje didėjantis moterų kovingumas; 10. Pasaulio Bažnyčių Tarybos suvažiavimas Nairoby. Daugumas šių žinių lietė kontraversinius įvykius.

Tuo tarpu JAV lietuvių spaudoje dominavo Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronika, kuri, deja, nors vertesnė bent už kai kurias suminėtas žinias, neprasiveržė į platesnę amerikiečių spaudą.

Kronika tęsiama tuo pačiu ryžtu, tuose pačiuose pavojuose, užfiksuodama kietą ir neretai herojišką lietuvių pasipriešinimą okupantų brutaliam žmogaus teisių pažeidimui. Ar negalėtume dar padidinti savo pastangas atkreipti kitataučių dėmesį į Kroniką?

ĮRODANT

Krašto gyventojų tarpe mažumos labai retai — jei iš viso kada — buvo suprastos ar vertinamos. Nebuvo to nei Lietuvoj, kai patys buvom savo krašto šeimininkai; nepatiriam ypatingo svetingumo daugely kraštų šiandien, kur patys esam krašto gyventojų akimis nereikšminga mažuma.

Net ir tokioj šiaurės Amerikoj, kur, rodos, visi, išskyrus indėnus ir eskimus, tebeturėtų save laikyti imigrantais, yra šeimininkais besijaučiančių amerikiečių, kanadiečių ir... mažumų, kurios, kaip mes, jaučia reikalą įrodyti savo vertę (kartais net ir teisę) savaip vaikščioti šia žeme. Dažnai gi tokie "įrodymai" būna tik pusiau nusisekę, nes vis vien mūsų keistokas akcentas "tebeišduoda" mus.

Gaivinančia srove padvelkė dr. Elonos Vaišnienės straipsnis "New York Times" dienraštyj (1975 m. gruodžio 22), kuriame ji JAV 200 m. sukakties proga lakiu ir vaizdžiu žodžiu bei taikliu argumentavimu amerikiečiams priminė, jog etninis susigrupavimas nebūtinai yra ardanti "daugiagalvė baidyklė", bet "labai pageidaujama, statyti pajėgi stiprybė".

SKIRTUMAI

Skirtumai tarp berniukų ir mergaičių dingsta... Teks gyventi vienalytėj visuomenėj. — Tokiom išvadom F. Peterson dirginančiai domina "Chicago Tribune" (sausio 2) skaitytojus, neva besiremdamas dr. Ant. Sužiedėlio ir dr. M. Lorr psichologinių studijų daviniais. Minimi dr. Lorr duomenys rodo, kad psichologiniai skirtumai tarp amerikiečių berniukų ir mergaičių mažėja. Gi dr. Sužiedėlio studija dar tik įpusėta; šiuo metu davinių jis nėra nei išanalizavęs, nei išvadų padaręs (mums laišku yra pažadėjęs tais daviniais su "Ateities" skaitytojais pasidalinti).

Psichologiniai skirtumai tikrai gal mažėja — ne tik amerikiečių, bet ir lietuvių jaunimo tarpe. Tačiau skirtumų dar tikrai yra. Jų užtiko ir mūsų anketa (žr. šio "Ateities" nr. 50 psl.). Pavyzdžiui, studentės "Ateities" 'atei-

ties atžvilgiu yra optimistiškesnės už studentus, bet ne tiek pasitikinčios savo įnašu. Gi vaikinai, nors savimi daugiau pasitiki, nebuvo tiek optimistiški. O peržiūrėjus praėjusius "Ateities" numerius, įsitikini, kad mergaičių įnašas į "Ateitį" nė kiek nemažesnis už vaikinų.

Iš kur kyla tas mergaičių "susilaikymas"? — Mes darysim, bet mes to niekam nesakysim ir pačios netikėsim. Moteriškas drovumas? O gal paslaptingumas?... Gal dėl to jos ir vyrams išlieka įdomios ir tuo pačiu negrėsmingos.

Į VEIKLĄ

"Problematiškų klausimų svarstymui nepakanka" — taip svarsto J. Kojelis apie ateitininkų jubiliejinės stovyklos programą — "turėti prelegentų, koreferentų ar simpoziumo dalyvių bei diskutuojančią auditoriją, bet ir žmogų ar žmonių kolektyvą, kurie pajėgtų iš visų pareikštų minčių tuo klausimu padaryti realias išvadas, kurias būtų galima paskelbti" ("Draugas", sausio 3).

Ateitininkai visada turėjo sunkumų su idėjų perkėlimu į veiklą. Tas trūkumas gal ne vieno tebėra jaučiamas ir dėl to pernykščio didžiojo ateitininkų subuvimo.

Šiuo atveju ateitininkai galėtų pasimokyti iš III Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso studijų dienose panaudoto metodo nutarimus suformuluoti ir priimti per diskusinius būrelius, darbo komisijas ir svarstymus atstovų suvažiavime. Žinoma, nebūtina viską imituoti, bet vertėtų visuose didesniuose ateitininkų subuvimuose — kongrese, suvažiavimuose ir stovyklose — gerų idėjų bent dalį sukristalizuoti į nutarimus ateities veiklai.

MORALE

Ar doros srity geriau nurodyti, kas neleistina, ar geriau įkvėpti, kelti, nušviečiant siektinas vertybes? Naujas Vatikano dokumentas apie lyties etiką eina pirmuoju keliu.

Apibūdinęs "nepažabotą lyties išaukštinimą" kaip šių dienų moralės nuopolio ženklą, šis dokumentas patvirtina tradicinį Bažnyčios mokslą, kad lyties aktas yra moralus tik tarp vedusių skirtingos lyties asmenų, atvirų vaikų gimdymui. Todėl nemoralūs yra vieno asmens lyties naudojimas su savim pačiu, su kitu tos pačios lyties asmeniu ir su kitos lyties asmeniu nevedybinėj situacijoj. Taip pat pabrėžiama vieną veiksmą (ne vien visišką nusigręžimą nuo Dievo) galint būti sunkia nuodėme.

Katalikų tarpe reagavimas į šį dokumenta buvo dvejopas, pagal tai, ko tikimasi iš skelbiamo Bažnyčios mokslo: draudimo ar įkvėpimo. Pirmieji sveikino tokį aiškų bažnytinį pareiškimą lyties doros srity. Kiti, norėjusieji platesnio lyties reikšmės žmogaus gyvenime išaiškinimo, vienaip ar kitaip nurodė dokumento trūkumus. Amerikiečių jėzuitų žurnalas "America" sausio 24 vedamajam šį dokumentą pavadino "duonos kepalo viena puse".

PRIEAUGLIS

Sendraugių Sąjungos centro valdyba savo prieškalėdiniame aplinkraštyje kalba apie "Sąjungos gyvybinį klausimą — t. y. baigusių mokslus įsijungimą į sendraugių sąjungą." Nurodoma ir priežastis: "jaunieji, mokslus baigę, ateitininkai išeina į gyvenimą nepakankamai stipriai subrendę ideologiškai. Nejautimas pareigos ir noro palaikyti bent ryšį su ateitininkų organizacija juk ir yra ženklas ateitininko ideologinio nesubrendimo". Siūloma visuose savo skyriuose apsvarstyti sąjungos prieauglio klausimą ir susirūpinti mūsų jaunimo ideologiniu paruošimu".

Tiesa, ideologinis subrendimas gali būti pati svarbiausia priežastis, kodėl mokslus baigusieji pereina iš studentų į sendraugių eiles. Bet, neišleidžiant iš akių žmogiško elemento iš organizacijos, tenka pridėti, kad nemaža tam perėjimui gali padėti bendraamžiai draugai ir patraukli, dinamiška veikla. Todėl šalia ideologinio jaunimo paruošimo (kurį pakartotinai teigiame esant svarbiausiu), ar nevertėtų pagaliau teigiamai išspręsti jau ilgą laiką mėtomą ir vėtomą mintį burti jaunųjų akademikų vienetus, net juos apjungiant nauja sąjunga? Ar negalėtume tikėtis, kad bendravimas su bendraamžiais pagelbėtų išvystyti naują, patrauklesnę ir gyvesnę veiklą, o taip pat sugrąžintų ne vieną dabar nuo veiklos atokiai stovintį akademiką?

Kęstutis Trimakas

Neapmokamas priedas prie „Draugijos"
50 n-rio

ATEITIS.

VASARIO 1911 M.
№ 1.

Šalsmono Banaičio spaustuvė Kaune.

1911

Maskva - Kaunas

Taigi, broliai ir sesers Kristuje! visi kurie mylit iš širdies Kristų ir tikrai norite sulig Jo mokslo gyvent, kuo greičiausiai paduokime vienas kitam ranką su atvira širdžia, kad susispietę kruvon greičiau ir stipriau pajėgtumėm atsispirt priešais apsupančio mus gyvenimo pasiputusias niekšybes ir žvilgančias nedorybes, kad galėtumėm vesti su jomis pasekmingesnę kovą... Tokia visotina visų su mumis sutinkančių susispietimo vieta tegul buna šis musų naujas laikraštėlis "Ateitis". Jis tebun toji vieta kur mes susirinkę atvirai pasikalbėsime, pasitarsime, vieni kietiems padėsime, vieni kitus sustiprinsime, vieni kitus pasergėsime nuog pildomų silpnybių — žodžiu toji vieta, kur susirinkę išreikšime savo "Credo" ir vykdinsim gyveniman mūsų didžiausią uždavinį: Viską atnaujinti Kristuje.

1911, vasaris, 22-23 psl.

1913

Kaunas

Ėjus du metu kaip "Draugijos" priedas, "ateitis" nuo šių 1913 m. Dievui padedant pradeda eiti skyrium, kaipo savistovis, nuo "Draugijos" neprigulmingas mėnesinis laikraštis... Visame "Ateities" veikime augščiausiu vadovu ir mokytoju kaip buvo, taip ir pasiliks Kristus ir Jo vietininkė ant žemės Katalikų Bažnyčia. Jų mokslo teklausydama "Ateitis" redakcija tikisi greičiausiai galėsianti pasiekti savo tikslą — kuriuo yra — atgaivinti Kristuje jauną Lietuvos inteligentiją, o per ją ir visą mūsų visuomenę.

1913, sausi, 1 psl.

1919

aunas

Kadangi susirinkusi Vilniuje 28 gruodžio pernykščių metų Ateitininkų Konferencija yra nutarus ateitininkų organą "Ateitį" perkelti iš Kauno į Vilnių ir pavesti redaguoti ją tam tikram kolektyvui..., kadangi daugumas vyresnių Ateitininkų yra pastoję kariuomenėn ir todėl neturi laiko berašinėti "Ateitin", todėl Kauniškė "Ateities" redakcija linkėdama naujai išrinktam vilniškiui kolektyvui pasisekimo, šiuo numeriu laiko savo darbą užbaigtą ir tolesnį "Ateities" ėjimą iš Kauno sustabdo.

1919, 2 nr., 64 psl.

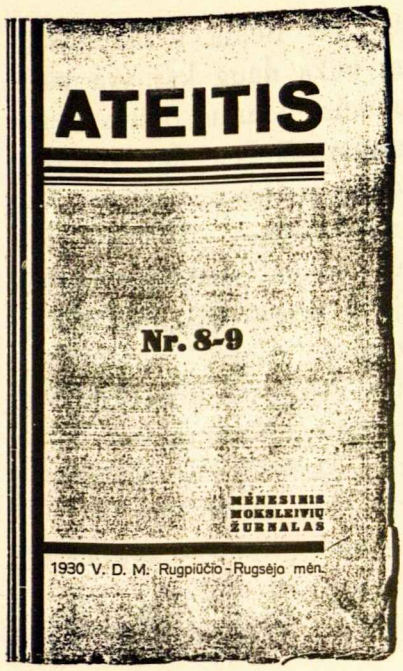

1930

Kaunas

Ar jau prisidengėt gedulo šydais savo veidus, jaunieji kolegos? — Jūsų organizacija uždaryta. Nuskambėjo garsusis aplinkraštis, ir pasviro juodais raiščiais perrištos jūsų vėliavos. Uždaryta tiek metų kurta Ateitininkų Moksleivių Sąjunga, ir jums įsakoma būti paskutiniais mohikanais. Tačiau mes ne pesimizmui sutverti, bet judriam kūrybingam darbui... Ar moksleivių Ateitininkų Organizacija trukdė pažangą mokslui, tepasako mokyklų dienynai ir atestatų bylos... Mes būsime drausmingi mokiniai... Mes liksime ateitininkai... Kol kas dar niekas nemano uždrausti moksleiviams skaityti savąją spaudą ir dalyvauti savo raštais. "Ateitis" tebūnie tuo židiniu, aplink kurį susispies visa katalikiškoji Lietuvos moksleivija. Jei šiais mokslo metais padaugės "Ateities" skaitytojų — mes ne laimėsime, mes jau būsime laimėję.

1930, spalis, 385-386 psl.

1933

Kaunas

... ji ("Ateitis") šiandien, vienintelė iš mėnesinių lietuviškųjų žurnalų, švenčianti jau 250 numerio išleistuves, ramia sąžine žiūri visuomenei į akis ir tiki pripažinsiant dirbus ją garbingą, katalikiškai Lietuvai palaimingą darbą, nes pati visuomenė, jos egzistavimą laikydama naudingą esant, jai leido tobulėti, augti ir toliau eiti.

1933, rugpiūtis, 322 psl.

1940

Kaunas

Praėjo penkeri metai nuo anos vasaros, kada žemaičių sostinė dundėjo nuo žingsnių lietuvių katalikų elito, kuris jau nuo 1911 mt. neša Lietuvai dvasinį atgimimą. Tai buvo jubiliejinis 25 mt. ateitininkų kongresas. Tad buvo trokšta po penkerių metų susirinkti amžinojoje Sostinėje. Bet kas būtų galėjęs pranašauti, kad taip įvyks? O tai tiesa! Štai — birželio mėnesį 29-30 dienomis Vilniuje įvyksta didžulis atetininkų Kongresas paminėti organizacijos 20 gyvenimo metų jubiliejų ir atšvęsti stebuklingąjį Lietuvių tautos istorijos įvykį —Sostinės atgavimą.

1940, priešvasarinis nr., 583 psl.

Raudonajai armijai okupavus Lietuvą, kongresas neįvyko.

ATEITIS

Į SKAITYTOJA

ATEITININKŲ HIMNAS

Muenchenas

Po šešių metų pertraukos "Ateitis" vėl išeina į lietuviškąjį besimokantį jaunimą. Tiesa, per tą laiką daug kas yra pasikeitę. Likome be namų. Kiekvieno mūsų jaunus pečius slegia karti skaudžios patirties našta... Jaunose širdyse dar yra perdaug gyvenimo jėgos, dvasioje perdaug meilės ir tikėjimo, kad ji galėtų būti palūžusi... pasiruošimas tėvynės atstatymui yra mūsų dabartinio gyvenimo prasmė... Mums, jauniesiems, liko vienas, tas pats, kuriuo esame tikėję ir nenusivylę — Kristus... Tai žinodamas, senasis at-kų žurnalas "Ateitis" pagrindiniu savo tikslu laiko padėti moksleiviui išsiugdyti krikščioniškąją dvasią mūsų mokyklinėje bendruomenėje... Norime, kad "Ateities" puslapiai būtų pilni kūrybinių pasireiškimų, duodančių vilties tikėti rytojumi. O rytojus priklausys ne tik nuo pasaulio didžiūnų, bet ir nuo to, kiek mes, valandai išmušus, sugebėsime apvaldyti gyvenimą...

1946, gruodis, 1 psl.

1950

New Yorkas

Išleisdami "Ateitį" už jūrių marių, Jūs, broliai Vokietijoje, buvote liūdni ir abejojote, ar nepavargs tų rankos, į kurių tarpą ji ateina, ir sakėte, kad ji dreba, žengdama į laivą ir pasidarydama nauja pabėgėle. Tačiau New Yorko uoste ją sutikom linksmą ir besišypsančią. Nors ji neišlipo mieloj Klaipėdoj, tačiau laikinai apsistojo mūsų antrojoj Lietuvoj-Amerikoj, o čia pat sutiko ir daugybę matytų veidų, kuriuos ji lankė Vokietijoj. Ji čia rado užuovėją. Pasitikėkite, mūsų rankos tikrai nepavargs, ir "Ateitis" mūsų tarpe gyvuos tol, kol jai vėl reiks sėst į laivą ir plaukti link Klaipėdos ir kol plaks mūsų širdys. "Ateitis" su šiuo numeriu pradeda eiti New Yorke. Ji lieka ir toliau at-kų jaunimo žurnalu — moksleivių ir studentų, tačiau neaplenks ir sendraugių, lankys visus..., kur at-kai bebūtų išsibarstę po platų pasaulį.

1950, 1(13) nr., 24 psl.

1961

Chicaga

Idėjos sesės ir broliai! Kadangi šis numeris yra jau antras iš eilės išleidžiamas naujos redakcijos, mes nebegalime toliau atidėti savo prisistatymo. Apie save neturime daug ko pasakyti. Nors mes nepatyrę šiame darbe ir mūsų amžiaus vidurkis vos 19 metų, tačiau mes stengsimės savo darbą atlikti. "Ateitis", mūsų nuomone, turėtų būti jaunimo žurnalas ta prasme, kad dauguma jos puslapių būtų užpildyta jaunimo. Tai reiškia, idėjos drauge, tavo kūryba, straipsniais bei reportažais. Nepatyrimu negali skųstis, nes ir mes šitame darbe pradžiokai... Mes rašydami geriau suprasim ir kitiems padėsime suprasti savo poziciją. Mūsų pozicija gi turi būti katalikiška... Nemažesnę

pareigą turime ir lietuviškajai bendruomenei... Tau, idėjos drauge, yra duodamas balsas, kur bebūtum: Amerikoj, Europoj ar Australijoj.

1961, spalis, 185 psl.

1972

Torontas

Vis dažniau ir dažniau nusiskundžiama, kad mažėja lietuviškai gerai rašantieji išeivijoje. Kadangi taip yra, visai ntūralu, kad jaunimo žurnalams pirmiesiems pradeda trūkti medžiagos. Tuo trūkumu reikia skųstis ir "Ateičiai". Mums reikia daugiau jaunų žmonių parašytų straipsnių bei rašinių, jei norime pagyvinti ir pagerinti savo žurnalą ir jei norime jį regulia riai turėti savo rankose. Sakoma, kad bepigu buvo ankstyvesniais laikais, kai lietuviškasis jaunimas Lietuvoj gyveno, lietuviškai kalbėjo, mokėsi ir rašė. Tačiau, kai gimė "Ateitis", argi lietuvių kalbą mokėjo lietuviškasis jaunimas...? Dažniausiai jis mokėsi rusiškai. Tad iš kur atsirasdavo iš po jų plunksnos lietuviški straipsniai? Atrodo, kad problema slypi kitur. Seniau pagrindinis komunikacijos būdas buvo raštas... Šiuo metu... telefonas, radijas, televizija... Prie to moksleivių ateitininkų tarpe prisideda dar viena apraiška — diskusijos. Kur dingo referatai, savosios kūrybos skaitymai bei skaitytųjų rašinių kritikavimai? Tokius dalykus kuopose reikėtų atgaivinti, jei dar norime raštingų jaunų žmonių išeivijoje prisiauginti.

1972, spalis, 225 psl.

1975

Chicaga

"Ateities" žurnalas visada turėjo atlikti svarbią misiją ateitininkų tarpe, bet tai buvo tik dėl to, kad patys ateitininkai jį laikė jų pačių šaukliu. Nuo pat pirmojo "Ateities" numerio idėjos draugai spietėsi apie jį ir jo puslapiuose skelbė, ką mąstė, kuo sielojosi ir ko siekė. Taip "Ateitis" ir ateitininkai vieni kitą papildė. Ateitininkai būrėsi aplnk ir skelbė, o "Ateitis" juos būrė ir atspindėjo. Reikalas ateitininkams burtis ir komunikuoti nėra nė kiek sumažėjęs. Priešingai, šiais laikais jis yra padidėjęs. Gyvename išeivijoj, išsisklaidę po visą pasaulį. Be to, gyvename povatikaninės krikščionijos laikais... O tačiau mus ima skirti ne tik nuotoliai, bet ir besiplečiantys interesų ir srovių plyšiai. Tad jėgos burti šiuo metu dar labiau reikia negu bet kada anksčiau. Toji jėga yra gyvi ateitininkiški idealai. Tačiau tokiems nuotoliams esant, bene pati geriausia priemonė dalintis tais idealais yra "Ateitis"... "Ateities", kaip visų ateitininkų suartintojos ir pokalbio puoselėtojos, reikšmė yra iškilusi ypač šiais laikais... ji skiriama visiems atetinnkams ... atspindėti "visą ateitininkijos gyvenmą", t. y. ne vien informuoti apie visų sąjungų veiklą, bet taip pat sudaryti tribūną visiems ateitininkams pasisakyti, ką jie mąsto, kuo sielojasi ir ko siekia.

1975, sausis, 2 psl.

1-75

Dr. Eliziejus Draugelis
jau pirmuose
"Ateities" žingsniuose
jos viršelį papuošė
"rožiukėm",
o jos puslapius —
lengva beletristika.

•

Ant. St. Šalkauskio "su
baltom pirštinaitėm"
jis "neturi akies",
bet prisipažįsta,
kad Pr. Dovydaitis
jam yra
padaręs įtakos.

•

Jo linkėjimai —
"... kad ateitininkai
grįžtų prie savo
darbo atkurti Lietuvą
ir, pirmiausia,
kad vykdytų
Dievo įsakymus."

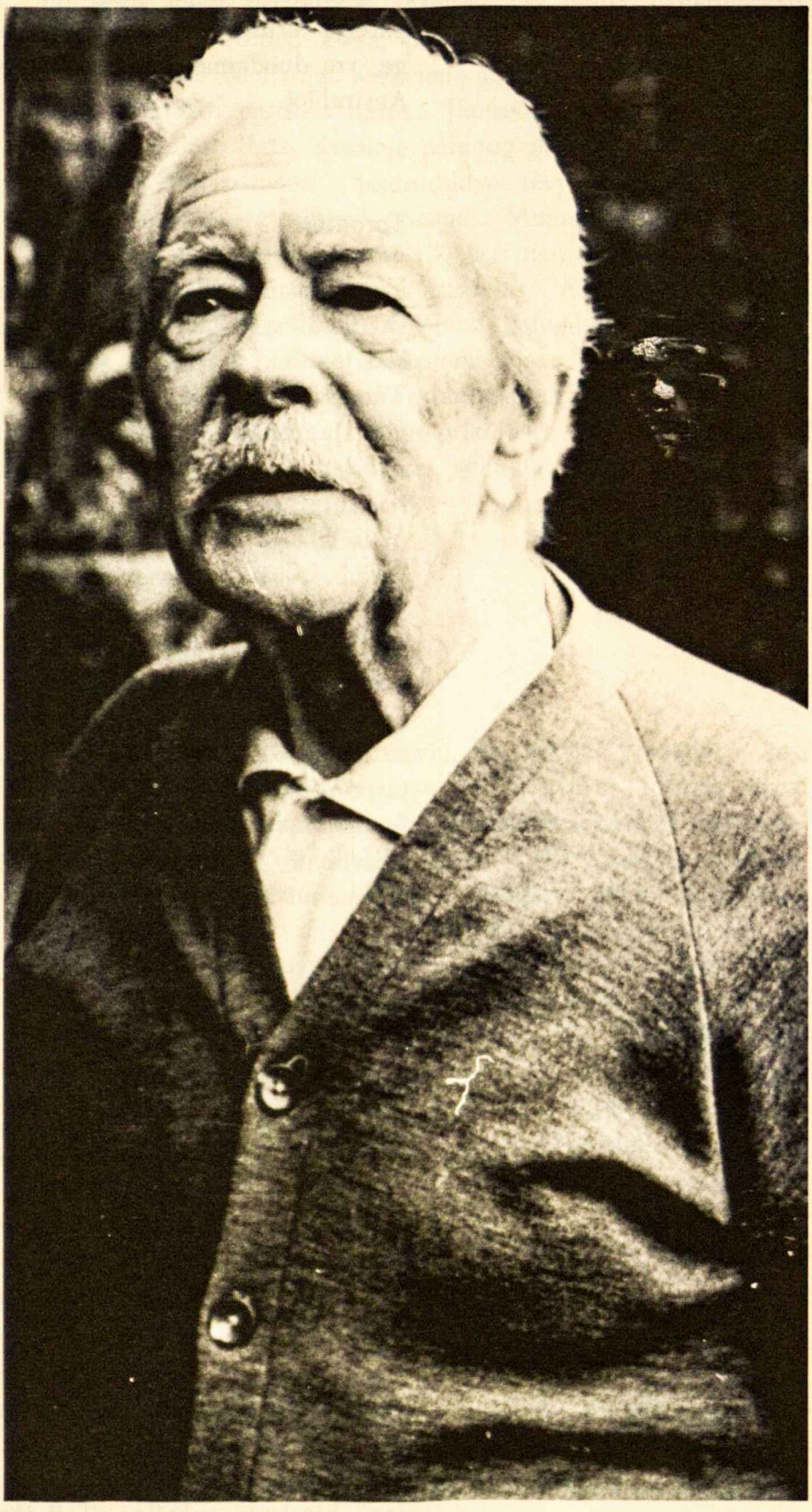

Dr. Eliziejus Draugelis ateitininkų sąjūdžio pradžioj stovėjo dviejose skirtingose pozicijose. Pirma, 1910 m., būdamas medicinos studentu, Maskvoj jis suorganizavo lietuvių katalikų studentų Rūtos draugiją, kurios nariai su juo davė pradžią ateitininkų sąjūdžiui. Antra, nuo pat "Ateities" pradžios jis prisidėjo prie jos redagavimo, nupiešė jos viršelį, rašė beletristikos dalykų ir buvo pirmosios redakcijos narys. Šiuo metu jam 87 metai. Jis gyvena Sao Paulo mieste, Brazilijoje. Kun. Kęstutis Trimakas jį ten aplankė sausio 7 d. ir užrekordavo pokalbį su juo, retkarčiais įsiterpiant jo žmonai p. Julijai. Čia spausdiname to pokalbio ištrauką.

POKALBIS

su ateitininkijos pirmūnu ir "Ateities" pirmos redakcijos narių

DR. ELIZIEJU DRAUGELIU

Kun. Trimakas:

— Kaip prasidėjo žurnalas "Ateitis"? Kam mintis kilo?

Dr. Draugelis:

— Parašė Dovydaitis straipsnį "Trys pamatiniai klausimai" — religinį. Ir pasiuntė "Aušrinei", kad atspausdintų... Tie sako: "Ne, mes šitokių religinių straipsnių, ne — jokiu būdu nespausdinsim". Tada susirinkę sakom: "Nu, tai išeities nėr. Tai tada leiškim savo laikraštį". Bet sakom: "Mes neturim pinigų, anei kapeikos..." Nu, tai tada Dovydaitis turėjo pažintį su redaktoriumi Dambrausku-Jakštu, kuris leido rimtą žurnalą "Draugiją". Nu, tenai jis sutiko: "Gerai, duokit straipsnius, atspausdinsim" — nors jam grėsė ir ne kartą gavo nuo rusų žandarų dar užsimokėt. Bet mes norim kad ir savo platint. Tai tada prisegė mus prie galo to žurnalo — tas žurnalas storas —atskiru leidiniu. Ir pirmam numeriui aš tiktai nupiešiau viršelį. Viršelis buvo tokios žalios spalvos... Ir ant vinjetės nupiešiau — erškėčių rožiukių vainiką. Tai aš taip galvojau: Mūsų ateitis tokia erškėčiuota, dygi — tai tiks ir tam priedui "Ateičiai"...

P. Drangelienė:

— Nu, ir pavadino paskui... Jie sutarė: "Kaip pavadint? Pavadinkim "Ateitis". Mes tikim, kad "Ateitis" visą laiką eis pirmyn — ir ne kaip mūsų, ateitininkų, pirmūnų, bet ir sieks dar toliau.

Kun. Trimakas:

— Kokie būtų Jūsų linkėjimai ateitininkams 65 metų jubiliejaus proga?

Dr. Draugelis:

— Kad jie nepamestų ryžto ir neužmirštų savo šūkio, su kuriuo mes nugalėjom lig šiol ir išlaikėm savo sąjūdį 80 metų...

P. Draugelienė:

— Ne, šešiasdešimt penkis metus.

Dr. Draugelis (nuolaidžiai):

— Na, ... Sumažink.

Kun. Trimakas:

— O kokie jūsų linkėj — ...?

Dr. Draugelis:

— O šūkis: Dievui ir Tėvynei!... Ir buvo tokie atsiradę, neva... Ale buvo toks vis tik tipas, kuris pasisiūlė ateitininkams: "Ką jūs čia kalbat apie Lietuvą, Lietuvą... Vykit į Alabamą, ten yra juodukai... Su jais dirbkit". O paskui dar gražesnis buvo pasiūlymas, kad — "čia Lietuva — mažiukė... Jūs turit dirbti viso pasaulio katalikams". Nu, tik pirmiausia būkit katalikais patys — tai ir visas pasaulis ims iš jūsų pavyzdį. Nereikės tada nei... Kur tą visą pasaulį rasi? Bet "nomina idiosa sunt". Bet buvo "Ateity" atspausdinta. Buvo susirinkę net tautininkų jaunimas, paskui ir ateitininkų — sudarė delegaciją važiuot pas Šv. Tėvą, jam pasakyt: "Ar girdi, Tėveli šventas, padėk tu Lietuvai. Kodėl tu apie Lietuvą tyli, su rusais ten į dialogą eini".. Kad aš būčiau, aš būč nuėjęs, bu a š labai drąsus ir toks šakotas, toks spygliuotas. Man Dovydaitis padarė įtakos ir man patiko. Bu kitaip nenugalėsi. Jei tik su baltom pirštinaitėm, kaip Šalkauskas, nieko neišeis, tai bus Eurazija. Ir yra Eurazija dabar jau. Jau dabar atėjo iš Azijos kultūra, ir mes, va, pabėgę, sulindę...

Kun. Trimakas:

— Kokie Jūsų linkėjimai...?

Dr. Draugelis:

— Tai, mat, kad ateitininkai grįžtų prie savo darbo atkurti Lietuvą ir pirmiausia kad vykdytų Dievo įsakymus. Jų nedaug. Dešimt Dievo įsakymų, na, tai čia nesunku įvykdyti. Nu, penki Bažnyčios įsakymai, dar mažiau. Ir tada, kaip jie šitą vykdys ir nevartos nei alkoholio, nei nerūkys ir nesusidės su mergom, kurios labai trumpus sijonus nešioja ir kiršina

tiktai aistrą lytinę, o ne šeimyninę; ir kad šeimynos nebūtų maišytos, o vieningos, tai tada Lietuva gal kada nors, padedant Dievui, ir atsigaus. Tai mano linkėjimai...

Kun. Trimakas:

— Ačiū...

Dr. Draugelis:

— Tai reiškia, Dievui ir Tėvynei... Ale tikrai, o ne tik žodžiais.

Kun. Trimakas:

— O ką Jūs manot, ką "Ateities" žurnalas turi daryti? Kokie uždaviniai to laikraščio?

Dr. Draugelis:

— Karts nuo karto, bet nedaug... Neperdėkit daug filosofiškų tų straipsnių, nes neskaitys. Aš turiu jų dar anksčiau prisiųstų, bet matai... bet — aš jau atgyvenau savo amžių... Bet aš taip jau nuspėju, kaip mes senovėj — jeigu tik vien Dovydaitis rašytų, arba viens Paltarokas, arba koks kitas filosofas kunigas, neskaitytų — Pažiūrėtų, pažiūrėtų... O čia matai, jeigu vidury, o ypač jei atsirastų jaunimo, kuris rašo, ir jis mėgintų ką nors rašyt, jam padedant, jis galėtų parašyt tokių lengvesnių dalykų.

Kun. Trimakas:

— Tai Jūs esat už tai, kad dė ne vien filosofinių straipsnių, bet, kaip ir Jūs kad rašėt nuo pat pradžios — beletristinių...

Dr. Draugelis:

— Beletristikos ir paskui — tokių žinių iš kuopelių, kad jos plečiasi, kaip joms sekasi, kokią įtaką daro vietiniams žmonėms... Tai tada naudinga bus ir išloš... Lyg — dabar aš ką girdėjau: pasauly yra koks tūkstantis ateitininkų... Tai sąjūdis prasidėjo, kur tas namelis... trys metrai ant trijų metrų ilgio...

Kun. Trimakas:

— Ar Jūs pramatot, kad Lietuva taps laisva ir ateitininkai vėl daug prisidės prie Lietuvos nepriklausomybės?

Dr. Draugelis:

— Taip kaip ir prisidėjo ir vėl reiks savanorius rinkt, aukas ir pradėt darbą iš naujo... Nes bus viskas sunaikinta ir dar aršiau... Ir moralė bus sunaikinta. Tai čia ateitininkų darbas ir moralę atsitaisyt.

Dr. Eliziejus Draugelis su savo gyvenimo drauge Julija

Mano dienos atbėga prieš mane

ONUTĖ MIKAILAITĖ

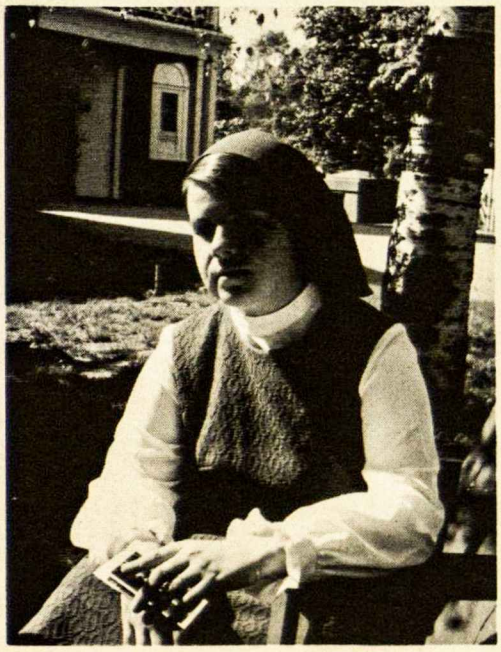

Kas randa bendrą kalbą ir su teologais, ir su vaikais, neturi vargo prabilti poezija. Tokia yra Onutė Mikailaitė. Teologijos studijas neseniai apvainikavo magistro laipssniu. Vaikus užimponavo knyga "Pupučio pasauliukas". Be to, vaikų laikraštėlį "Eglutę" redaguoja jau nuo 1963 m. Šį pavasarį bus išleista jos poezijos knyga "Šiapus jūros". Priklauso Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų kongregacijai.. Neseniai priimta į Lietuvių Rašytojų Draugiją.

DAR NE

Mano dienos atbėga prieš mane
voverytės mikliais šuoliais
ir kviečia pasišokinėt

plonom šakelėm

tarp žemės ir dangaus — —

*

dar ne, dar ne,
dar negaliu —
molinės baimės klumpės

pinasi šerkšno sidabre.

VARPAS

Įsiūbuoju tavimi į dieną,
kai išmeti mane į margą pievą, į pilką kelią.

Įšoki į mane dainuodamas
ir skraidini į platumas, į ūžiančias aukštybes.

Tik tau nutilus, griebsiuos Saulės,
kad skambintų ji man, kol vakaras ateis.

NEPAŽĮSTAMASIS

Nepažįstu Tavo skausmo veido —
nežinau, iš kur atėjęs,
nežinau, kur eina.

Pakelėje sutiktas jis nesisveikina
ir nesisako, ką neša ant pečių.

O man nematant, judu suaugote
vienan kamienan — negaliu vieno,
turiu abu sykiu apglėbti.

NELAISVĖ

Ak, mazgas mazgelis
priveržė dūšią,
vaitoja naktimis,
neprisimindama slapto burtažodžio,
dabar ji lėkt negali,
neprisišaukdama lanksčiųjų pirštų
laumės.

KRAITIS

Tą dieną Tu švytėjai,
ir tos dienos atošvaistom
šiandieną aš žaidžiu
po pilku, rūškanu dangum.

Mano kraičio skrynelė seniai tuščia,
iš viso jos jau nebereikia,
nes Tavo veido spindulius
geriu kartu su arbata.

KĘSTUTIS TRIMAKAS

JUBILIEJINIŲ METŲ "ATEITIES" ANKETA

-1-

"ATEITIS" MŪSŲ GYVENIME

"Ateities" vyriausias redaktorius bando užgriebti žurnalo skaitytojų pulsą, jiems tardamas ir kartu su jais klausydamas: "Ateitis" yra jūsų žurnalas.

1975 m. per birželio - lapkričio mėn. laikotarpį 253 ateitininkai užpildė "Ateities" paskleistą anketą. Tai bene pats gausingiausias bet kada pravestas ateitininkų apklausinėjimas.

Anketą užpildė 118 vyresniųjų moksleivių: Dainavos vasaros stovykloj —88, Neringos vasaros stovykloj —28 ir jubiliejinėj stovykloj — 2; 63 studentai: jubiliejinėj stovykloj — 20, Chicagos draugovėj — 22 ir studentų ateitininkų suvažiavime Detroite — 21; ir 72 sendraugiai: 22 — Dainavos sendraugių stovykloj — 22, Kennebenkporto stovykloj — 14 ir jubiliejinėj stovykloj 35 (prie paskutinio skaičiaus pridedami du, kurie atsiuntė anketą paštu po stovyklos).

Anketą užpildžiusių tarp moksleivių ir studentų buvo daugiau mergaičių (74 iš 118, t. y. 62.7 proc. visų moksleivių; 36 iš 63 studentų, t. y. 57.1 visų studentų). Tarp sendraugių daugiau buvo vyrų (40 iš 72, t. y. 55.6 proc.).

Anketa lietė tris sritis: 1. ryšį su "Ateitimi", 2. nusistatymą Lietuvos atžvilgiu ir 3. nuomones apie dabarties Bažnyčią. Šiame žurnalo numeryje pateikiame anketos duomenis, liečiančius užpildžiusiųjų ryšius su "Ateitimi". Šie daviniai nemaža dalimi atspindi dabarties ateitininkų ryšius su šiuo viso ateitininkiškojo sąjūdžio žurnalu.

Beveik pusė studentų ir sendraugių perskaito "Ateities" kiekvieną numerį, o trečdalis — truputį iš kiekvieno numerio. Moksleivių dešimtoji dalis "Ateitį" perskaito, pusė skaito truputį iš kiekvieno numerio, o trečdalis visai neskaito.

Šio klausimo lentelės pateikia procentus.

Studentai

Skaito "Ateitį"	Vaikinai	Mergaitės	Bendrai
Kiekv. nr. (beveik) visą	43	47	45
Kiekv. nr. po truputį	43	28	34
Retkarčiais	11	8.5	9.5
Nieko	—	2.5	2
Neatsakė	3	14	9.5

Beveik pusė studentų (truputį daugiau studenčių negu vaikinų) pasisakė skaitą kiekvieną "Ateities" numerį visą ar beveik visą. Be to, trečdalis studentų (vaikinų gerokai daugiau negu mergaičių) skaito po truputį iš kiekvieno numerio. Beveik kas dešimtas pasisakė skaitąs tik retkarčiais. Tiek pat neatsakė į šį klausimą.

Pagal šiuos duomenis, didelė dauguma studentų yra didesniame ar mažesniame, bet nuolatiniame kontakte su "Ateities" žurnalu. Iš daugelio teigiamų pasisakymų tenka spręsti, kad nuo 1975 m. pradžios daug daugiau studentų ir su didesniu susidomėjimu "Ateitį" peržvelgia ar perskaito.

Moksleiviai

Skaito "Ateitį"	Berniukai	Mergaitės	Bendrai
Kiekv. nr. (beveik) visą	14	11	12
Kiekv. nr. po truputį	41	48.5	46
Tik "Atžalas"	21	9.5	7
Nieko	41	25.5	31.5
Neatsakė	2	5.5	3.5

Truputį daugiau, kaip kas dešimtas moksleivis, pasisakė skaitąs "Ateitį" visą ar beveik visą: berniukų kiek daugiau negu mergaičių. Beveik pusė skaito truputį iš kiekvieno numerio. Vien moksleivių skyrių "Atžalas" skaito 7 procentai, daugiausia mergaitės (berniukų tik vienas). "Ateities" visai neskaito beveik trečdalis moksleivių: keturi berniukai iš dešimties ir kas ketvirta mergaitė.

Šie duomenys turi ir teigiamą, ir neigiamą pusę. Iš teigiamos pusės: kas dešimtas moksleivis perskaito kiekvieną "Ateities" numerį, visą ar beveik visą, o, be to, beveik pusė pasiskaito iš kiekvieno numerio. Neigiamai žiūrint, galima pasakyti: betgi trečdalis moksleivių "Ateities" žurnalo visai neskaito. Žiūrint tikrovei į akis, reikia matyti abi puses. Be to, reikia pripažinti, kad anketą užpildė vasaros stovyklose dalyvavusieji, taigi, reikia manyti, aktyvesnieji moksleiviai —į tai atsižvelgiant tenka spręsti, kad bendras visų moksleivių ateitininkų domėjimasis "Ateitimi" gali būti mažesnis, negu šie anketos duomenys rodo.

Kyla klausimas, ar nuo 1975 m. pradžios moksleivių domėjimasis žurnalu yra pasikeitęs — padidėjęs ar pamažėjęs. Į tai atsakyti nėra kaip, nes nėra su kuo palyginti šiuos anketos duomenis. Tačiau buvo įsitikinta, kad moksleivių domėjimasis "Ateitimi" prieš vienerius metus buvo labai mažas. Tenka spėti, kad moksleivių ryšiai su "Ateitimi" nėra pablogėję; norėtųsi tikėti, kad jie gal kiek ir pagerėjo.

Kažkai į akis krinta didelis skirtumas tarp Dainavoj ir Neringoj stovyklavusių moksleivių atsakymų nors jųjų amžiaus vidurkis toks pat. Štai palyginamoji lentelė:

Skaito "Ateitį"	Dainavoj	Neringoj
Kiekv. nr. (beveik) visą	16.5	3.5
Kiekv. nr. po truputį	51	32.5
Tik "Atžalas"	8.5	3.5
Nieko	20	53.5
Neatsakė	4	7

Tarp Dainavos stovyklautojų "Ateities" kiek-

vieną numerį visą ar beveik visą perskaičiusiųjų buvo keli, kai tuo tarpu Neringoj tebuvo vienas — ir tas ne iš Rytų pakraščio, bet iš Detroito. Be to, po truputį iš kiekvieno numerio skaičiusiųjų Dainavoj buvo pusė visų stovyklautojų, kai tuo tarpu Neringoj tik trečdalis. Neringoj "Ateities" visai neskaičiusių buvo daugiau negu pusė, o Dainavoj —tik kas penktas. Ar tik šie duomenys nerodo Rytų pakraščio kuopose esant mažesnį domėjimąsi "Ateitimi"?

S e n d r a u g i a i

Skaito "Ateitį":	Vyrai	Moterys	Bendrai
Kiekv. nr. (beveik) visą	60	47	54
Kiekv. nr. po truputį	30	41	34.5
Retkarčiais	5	9	7
Nieko	2.5	3	3
Neatsakė	2.5	—	1.5

Tikrai įspūdingi yra sendraugių duomenys. Daugiau kaip pusė sendraugių pasisakė skaitą kiekvieną "Ateities" numerį visą ar beveik visą. Be to, iš kiekvieno numerio po truputį skaitančių dar prisideda visas trečdalis. Tarp anketą užpildžiusiųjų žurnalo neskaitančių tebuvo tik du. Žinoma, vėl tenka pastebėti, kad anketą užpildė tik stovyklose dalyvavusieji sendraugiai, ir tai tik tie, kurie esamose sąlygose teikėsi tą anketą užpildyti. Tad reikia manyti, kad duomenys rodo ne bendrą sendraugių lygį, bet aktyvesnių ateitininkų ryšį su "Ateities" žurnalu.

Sendraugių — tiek vyrų, tiek moterų — tarpe aiškiai išsiskyrė "Antai..." skyriaus populiarumas. Studentai labiausiai mėgsta "Veiklos" skyrių; po to — straipsnius.

Norint sužinoti, kokios žurnalo dalys labiausiai mėgiamos, skaitytojai buvo paprašyti nurodyti, ką jie "Ateityje" labiausiai mėgsta perskaityti, ką antroj ir ką trečioj vietoj. Daviniams apskaičiuoti buvo vartota taškų sistema: pirmajai vietai — trys taškai, antrajai —du, trečiajai —vienas. Šio klausimo lentelėse pateikiama taškų suma.

Šis klausimas buvo pateiktas studentams ir sendraugiams. Juos visus apskaičiuojant kartu, lentelė atrodo šitaip:

V i s i u ž p i l d ž i u s i e j i

Labiausiai mėgsta:	Visi	Vyrai	Moterys
"Antai"	161	89	72
Straipsnius	127	61	66
Veiklą	119	64	55
Laiškus	108	54	54
Knygas	44	16	28
Atžalas	44	25	19
Sukaktuves	27	10	17

Stipriausiai išsiskiria "Antai" skyrius, tiek tarp vyrų, tiek tarp moterų užimdamas pirmaujančią vietą. Toliau tiek vyrai, tiek moterys mėgsta straipsnius. Nuo straipsnių kiek atsilieka "Veiklos" skyrius, o po to — "Laiškai". Populiarumo atžvilgiu gerokai atsilikę yra "Knygų" bei "Atžalų" skyriai. Paskutinėje vietoje — "Sukaktuvės".

S e n d r a u g i a i

Labiausiai mėgsta:	Visi	Vyrai	Moterys
Antai	109	59	50
Straipsnius	68	40	28
Laiškus	52	28	24
Veiklą	47	32	15
Knygas	26	12	14
Atžalas	22	11	11
Sukaktuvės	13	4	9

"Antai" komentarų skyriaus dominavimas tarp sendraugių yra labai aiškus. Jis populiariausias tiek tarp vyrų, tiek tarp moterų. Straipsniai mėgiami antroje vietoje: pas vyrus — aiškiai; pas moteris — ne taip. "Laiškų" skyrius trečioje vietoje; tą vietą užtikrina moterys. Pas vyrus didesnis susidomėjimas "Veiklos" skyriumi, kuris visų tarp sendraugių yra ketvirtoje vietoje. Kiti skyriai — Knygos, Atžalos ir Sukaktuvės — nesulaukia stipresnio susidomėjimo.

Vietovių atžvilgiu "Antai" skyriaus persvara taip pat ryški, ypač jubiliejinėj stovykloj; jis viršija straipsnius taipogi Dainavoj ir Kennebunkporte. Tik Dainavoj sendraugiai — vyrai pasisakė kiek labiau pamėgę straipsnius.

S t u d e n t a i

Labiausiai mėgsta	Visi	Vaikinai	Merginos
Veiklą	72	32	40
Straipsnius	68	30	38

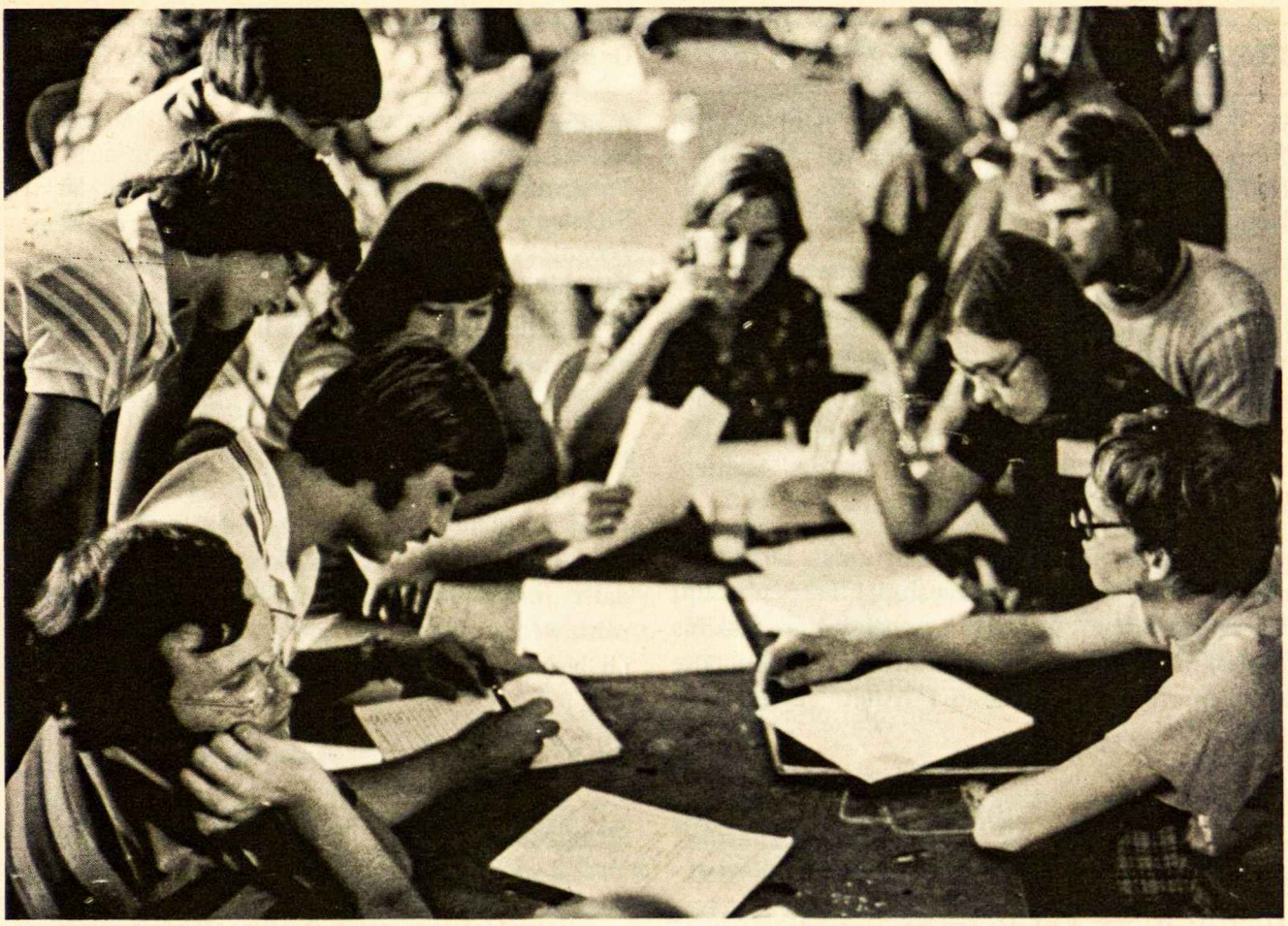

Laiškus	56	26	30
Antai	52	30	22
Atžalas	22	14	8
Knygas	19	5	14
Sukaktuves	14	6	8

Studijuojantieji ateitininkai, tiek vaikinai, tiek mergaitės, labiausiai mėgsta perskaityti "Veiklos" skyrių, o po to — straipsnius. Trečioj vietoj — "Laiškai"; tą vietą užtikrina mergaitės. Vaikinai daugiau susidomėję "Antai" skyriumi, kuris tarp visų studentų užima ketvirtą vietą. Kitų skyrių — "Atžalų", "Knygų" ar "Sukaktuvių" —išskirtinis skaitymas nėra didelis.

Populiarumas pagal vietoves įvairuja. Jubiliejinėj stovykloj tiek vaikinai, tiek mergaitės pasisakė už straipsnius, Chicagos draugovėj vyrai — už "Antai" skyrių, o merginos — už "Laiškus": gi studentų suvažiavime Detroite užpildžiusieji, tiek vyrai, tiek mergaitės — už "Veiklos" skyrių.

Kai kuriose kuopose moksleiviams sudaromos sąlygos susidurti su "Ateitimi". Kai kur jaučiama ryšio stoka. Pastebimas skirtumas tarp stovyklavusiųjų Dainavoj ir Neringoj.

Norint sužinoti, ar per moksleivių kuopas palaikomas ryšys su "Ateitimi", buvo duoti sekantys klausimai:

1. Ar jūsų kuopoj kada nors 1975 m. buvo kalbėta apie "Ateities" žurnalą? Lentelės pateikia teigiamai ir neigiamai atsakiusiųjų bei neatsakiusiųjų procentus.

Apie "Ateitį" kuopoj	Dainavoj	Nreingoj	Bendrai
Kalbėta	76	61	72
Nekalbėta	18	11	17
Neatsakė	6	28	11

Gan didelis skaičius moksleivių atsakė, kad jų kuopose buvo kalbėta apie "Ateitį" (žinoma, su pilnu pagrindu būtų galima tikėtis, kad tas nuošimtis būtų ne 72, bet 100).

2. Ar jūsų kuopoj kada nors 1975 m. buvo svarstoma tema iš "Ateities" žurnalo? Lentelė nurodo procentus.

LIETUVOS NACIONALINĖ M[illegible]YDO BIBLIOTEKA

Kuopoj tema			
iš "Ateities"	Dainavoj	Neringoj	Bendrai
Buvo svarstoma	45	32	42
Nebuvo svarstoma	49	32	45
Neatsakė	7	36	13

Pagal šiuos duomenis, iki 1975 m. vasaros, taigi per pusmetį, keturi dešimtadaliai moksleivių savo kuopose susidūrė su jų kuopoje nagrinėjama tema, paimta iš "Ateities" žurnalo. Nors būtų galima tikėtis dar daugiau, tačiau šis "Ateities" medžiagos panaudojimas teikia vilties ateičiai.

Atsakymuose pastebimas skirtumas tarp Dainavoj ir Neringoj stovyklavusiųjų. Tarp pirmųjų daugiau teigiamų atsakymų ir mažesnis skaičius neatsakiusiųjų rodo, kad vidurinių JAV kuopose kreipiama daugiau dėmesio į "Ateitį" negu Rytų pakrašty.

Pažymėdami, kad jie gali prisidėti prie "Ateities" žurnalo leidimo, sendraugiai — vyrai, studentai ir moksleiviai parodė daug daugiau pasitikėjimo savimi, negu sendraugės — moterys, studentės ir moksleivės.

S t u d e n t a i

Galėtų prisidėti:	Vaikinai	Studentės	Bendrai
Straipsniais	59	14	33.5
Rašiniais	35	24	30
Poezija	7	5.5	6.5
Fotografijomis	18.5	—	8
Iliustacijomis	7	16.5	12.5
Platinimu	22	3	10
Kuo kitu	4	3	3
Neatsakė	15	50	35

Tarp studijuojančiųjų kas trečias pažymėjo galįs parašyti "Ateičiai" straipsnių, o taip pat beveik trečdalis — rašinių. Čia vaikinai parodė daug daugiau pasitikėjimo savimi negu studentės: jų beveik du trečdaliai parašė galį prisidėti straipsniais, o vienas trečdalis — rašiniais. Tuo tarpu tik kas septinta mergaitė tikėjosi galinti prisidėti straipsniais, o kas ketvirta — rašiniais. Pusė mergaičių į tą klausimą visai neatsakė; vaikinų tik kas septintas.

M o k s l e i v i a i

Galėtų prisidėti	Berniukai	Mergaitės	Bendrai
Straipsniais	25	16	20
Rašiniais	40	58	51
Fotografijomis	52	15	30
Piešiniais	18	35	30
Juokais	14	9.5	11
Kuo kitu	—	1.5	1
Neatsakė	9	17.5	14.5

Vienas iš penkių sakėsi galįs parašyti straipsnį "Ateičiai": proporcingai daugiau berniukų (kas ketvirtas), negu mergaičių (kas septinta). Pusė moksleivių teigė galį prisidėti rašiniais. Pusė berniukų galį prisidėti fotografijomis, o trečdalis mergaičių — piešiniais. Visai negalinčių prisidėti buvo daugiau mergaičių (kas šešta; negu berniukų (kas dešimtas).

S e n d r a u g i a i

Straipsniais	27.5	6	18
Poezija	2.5	—	1.5
Rašiniais	15	9	12.5
Fotografijomis	7.5	6	7
Iliustracijomis	—	—	—
Platinimu	7.5	—	4
Kuo kitu	37.5	13.5	18
Neatsakė	37.5	73	53

Atsakydami į šį klausimą, sendraugiai buvo gerokai santūrūs. Daugiau kaip pusė jų iš viso neatsakė. Ton pusėn ypač lėmė moterų balsai. Kas penktas sendraugis galėtų "Ateičiai" parašyti straipsnių (daugiausia vyrų) ir kas penktas — rašinių (taip pat daugiau vyrų). Sendraugiai buvo išradingesni nurodydami, kad jie gali prisidėti kitkuo (ypač pinigais ir platinimu).

Iš 60 sendraugių pastabų 55 "Ateitį" vertino teigiamai, trys indiferentiškai, du neigiamai. Iš 43 studentų pastabų 93% vertino teigiamai; 14 procentų nurodė, kas gerintina; neigiamai vertinančių nebuvo.

Studentų ir sendraugių anketoje buvo palikta vietos pastaboms ar komentarams apie 1975 m. "Ateitį". Trumpesnes ar ilgesnes pastabas parašė 77 proc. anketą užpildžiusiųjų. Charakteringesnės ir įdomesnės pastabos buvo atspausdintos "Ateityje"

(žr. "Laiškų" skyrių, 1975 m. 8, 9 ir 10 nr.; 1976 m. 1 ir 2 nr.).

Tarpe studentų komentarus ar pastabas parašė 68 procentai anketą užpildžiusių: 89 proc. vaikinų ir 53 proc. mergaičių. 93 procentai studentų komentarų 1975 m. "Ateitį" vertino teigiamai. Teigiamai žurnalą vertinančiųjų dalis (12 proc.) nurodė vieną kitą dalyką, kas galėtų ar turėtų būti pagerinta. Vienas studentas tepasiūlė žurnalą padidinti. Beveik pusė studenčių ir tik dešimtadalis vaikinų jokios nuomonės apie "Ateitį" nepareiškė.

84 proc. sendraugių pasisakė "Ateities" klausimu: 87 proc. vyrų ir 81 proc. moterų. 77 procentai pasisakymų "Ateitį" vertino palankiai, 3.5 proc. pridėdami pastabas apie pagerinimą. Tarp vyrų trys pastabos buvo indiferentiškos, o dvi — neigiamos. 13 proc. vyrų ir 9 proc. moterų savo nuomonės apie "Ateitį" nenurodė.

Kokiomis moksleivių temomis "Ateityje" turėtų būti rašoma? Daugiausia moksleivių pasisakė už berniukų - mergaičių santykių gvildenimą.

Šis klausimas buvo specialiai skirtas moksleiviams. Pasisakiusiųjų už tas temas procentų lentelė atrodo šitaip:

Turėtų būti rašoma:	Visi	Berniukai	Mergaitės
Ideologinėmis temomis	67	70	65
Charakterio ugdymo temomis	75	66	81
Tėvų-vaikų santykių temomis	66	48	77
Berniukų-mergaičių santykių temomis	79	74	84
Bendras susidomėjimas šiom temom	63	77	72

Už tas temas pasisakė, palygint, didelis skaičius anketą užpildžiusių moksleivių. Mergaitės parodė daugiau susidomėjimo šiom temom už berniukus. Pas berniukus ir mergaitės populiariausios buvo berniukų-mergaičių santykių temos, po to — charaketerio ugdymo temos. betgi ir ideologinėmis temomis, o taip pat ir apie tėvų-vaikų santykius du trečdaliai moksleivių parodė susidomėjimą.

Dainavoj stovyklavusieji moksleivių ateitininkų duomenų lentelė atrodo šitaip (procentais):

Turėtų būti rašoma:	Visi	Berniukai	Mergaitės
Ideologinėmis temomis	69	75	66
Charakterio ugdymo temomis	83	78	86
Tėvų-vaikų santykių temomis	69	50	80
Berniukų-mergaičių santykių temomis	86	84	87
Bendras susidomėjimas šiom temom	77	72	80

Neringoj stovyklavusiųjų moksleivių duomenų lentelė:

Turėtų būti rašoma:	Visi	Berniukai	Mergaitės
Ideologinėmis temomis	57	55	59
Charakterio ugdymo temomis	50	27	65
Tėvų-vaikų santykių temomis	57	45	65
Berniukų-mergaičių santykių temomis	54	27	71
Bendras susidomėjimas šiom temom	54	38	65

Dainavoj stovyklavusieji parodė žymiai didesnį susidomėjimą šiom temom negu Neringos stovyklautojai. Už visas pasiūlytas temas Dainavoj buvo pasisakyta stipriau ne tik mergaičių, bet ir berniukų. Dainavoj ypač populiarios pasirodė berniukų-mergaičių santykių ir charakterio ugdymo temos. Dainavoj berniukai pralenkė mergaites tik domėjimusi ideologinėmis temomis, o mergaitės išsiskyrė ypač pasisakymu už tėvų-vaikų santykių gvildenimą "Ateityje". Neringos stovykloj tarp mergaičių temos buvo apylygiai vertinamos; šiek tiek daugiau domėtasi berniukų-mergaičių santykiais. Tuo tarpu Neringos berniukai ypač mažai domėjosi charakterio ugdymu ir berniukų-mergaičių santykiais.

Dėl "Ateities" ateities optimistiškiausios yra studentės, mažiausiai optimistiškos — sendraugės. Jaunimas buvo linkęs "pranašauti" daugiau negu vyresnieji.

Anketą užpildantieji buvo prašomi pareikšti savo nuomonę apie "Ateities" ateitį, užpildydami tokį klausimą: "Ateitis" visai sustos ėjusi: 1. prieš 1980 m.; 2. 1980-1985 m.; 3. 1986-1990 m.; 4.

1995-1995 m.; 5. 1996-2000 m.; 6. 2001-2100 m.; 7. 2101-2200 m.; 8. Nesustos nei po 2200 m.

Į šį klausimą atsakė daugiau ateitininkų (69 proc.) negu ateitininkių (64 proc.). Gausiausai atsakė moksleiviai (berniukų 86 proc., mergaičių —84 proc.), toliau —studentai-vaikinai, sendraugiai-vyrai, studentės; negausumu pasižymėjo sendraugės-moterys.

Neįmanoma nustatyti atsakymo realumo, nes nežinome, ar iš viso ir, jei taip, kada "Ateitis" sustos ėjusi. Tačiau galime nustatyti atsakančiųjų optimizmą, t. y. kas yra labiau linkęs spręsti "Ateitį" ilgiau eisiant. Optimizmo apskaičiavimams buvo naudotasi taškų sistema:

	Atsakė proc.	Optimizmas
Studentės	47	6.5
Sendraugiai	52	6.0
Studentai	67	5.8
Moksleivės	84	5.5
Moksleiviai	86	5.2
Sendraugės	37	4.7

Aplamai visų atsakiusiųjų optimizmo vidurkis buvo aukštas (5.6). Ateitininkai ir ateitininkės optimizmu nesiskyrė. Optimistiškiausi atsakymai buvo studenčių (6.5). Po to sekė sendraugiai-vyrai, studentai, moksleivės, ir moksleiviai. Mažiausiai optimizmo parodė sendraugės.

Klausimas buvo sunkus. Nemaža kas apie tai komentavo: ne tiek jaunesnieji (tik 3 moksleiviai ir dvi studentės), kiek sendraugiai, vyrai ir moterys. Vieni jų nurodė sunkumą pramatyti, nurodė sąlygas, nuo kurių priklauso "Ateities" ateitis ar abejojo klausimo rimtumu ar svarba. Štai keletas pastabų: "Dievas žino", "Beprasmiška būtų pranašauti", "Priklausys, ar pasiseks atsiliepti į laiko reikalavimus", "'Ateitis' gyvuos iki tol kol gyvuos ateitininkija", "Kol bus idealistų, kaip Jūs, tol nesustos", "Ar klausimas, ar atsakymas svarbus?", "Būkime optimistai. Nestatykime 'mirties' datų".

Mano įsitikinimu, šis klausimas buvo vienas iš svarbesnių anketos klausimų. Jo svarba glūdi ne tiek rezultatuos, t. y. ne tiek kuriuos metus pažymėsim, kiek pačiame procese, t. y. pačiame svarstyme — pats klausimas sudarė galimybę kiekvienam atsakančiam pagalvoti apie "Ateities" ir visos ateitininkijos ateitį bei sąlygas, nuo kurių priklauso. Viena iš tų sąlygų (kaip kai kurie pažymėjo) yra mūsų pačių ištikimybė ateitininkijai.

IŠVADOS

Kokias išvadas galima padaryti iš šių anketos davinių? Darant išvadas, reikia turėti prieš akis šį faktą, kad, nors anketą užpildžiusiųjų skaičius yra, palygint, gan didelis, tačiau užpildžiusiųjų grupė nėra charakteringa šių laikų ateitininkų daugumai, o tik aktyvesniems, sąmoningesniems ateitininkams, kurie vyksta į ateitininkų stovyklas.

Studentai. Studentams "Ateitis" yra pasidariusi daug labiau sava. Jie ją vertina, ją skaito daug daugiau negu anksčiau, ar bent peržvelgia. Labiausiai mėgiamas "Veiklos" skyrius, bet netoli nuo jo atsilikę yra straipsniai, "Laiškų" bei "Antai" skyriai. Vaikinuose didelis pasitikėjimas straipsnių rašymo galia dar turi atnešti konkrečių vaisių "Ateities" leidimui paremti. Gi studenčių optimizmas dėl "Ateities" ateities turi atrasti pagrindo ir jų pačių pasitikėjime prisidėti prie "Ateities".

Moksleiviai. Vyresniųjų moksleivių santykiai su "Ateitimi" turi patenkinamų ir netaip patenkinamų pusių. Džiuginantis yra nedidelio, bet labai sąmoningo moksleivių skaičiaus artimas ryšys su "Ateitimi", perskaitant kiekvieną numerį. Nepatenkinama yra,kad kas penktas vidurinės JA Valstijose ir kas antras Rytų pakrašty žurnalo visai neskaito. Paradoksiškai skamba kai kurių moksleivių pranašavimas, kad "Ateitis" ilgai gyvuos: optimistiškam sprendimui pagrindą patys moksleiviai turi duoti savo domėjimusi "Ateitimi". Moksleiviuose teigiamas ir labiau išnaudotinas yra jų noras prisidėti prie "Ateities" rašiniais, fotografijomis (berniukai) ir piešiniais (mergaitės). O taip pat iš dalies gausus pasisakymas už pasiūlytas temas. Kai kuriose kuopose kreipiamas dėmesys į "Ateitį" ir į joje gvildenamas temas, bet tas dėmesys turi apimti visas kuopas.

Sendraugiai. Anketą užpildžiusieji aktyvūs sendraugiai yra parodę didelį susidomėjimą "Ateitimi". Jie ją vertina, gal būt, naujai atradę. Tarp jų stipriai išsiskyrė "Antai" skyriaus populiarumas, kuris tačiau nemonopolizuoja dėmesio — jie yra susidomėję ir žurnale pasirodančiais straipsniais, "Laiškais" bei "Veikla". Sendraugiai-vyrai pasirodė esą stiprus žurnalo užnugaris: gal tik būtų dar galima iš jų tikėtis didesnio ryžto prisidėti prie "Ateities" leidimo straipsniais, rašiniais, platinimu bei finansine parama. Sendraugės, paprastai esančios santūrios savo sprendimais (pvz. apie žurnalo ateitį) ir ryžtu ar drąsa paremti "Ateitį", stipriai teigiamai pasisakė vertinančios patį žurnalą.

laiškai

GRUODŽIO "ATEITIS"

"Ateitis", 1975 m. gruodžio mėn. Žurnalui 1975 m. buvo labai reikšmingi ta prasme, kad "Ateitis" įrodė, jog įmanoma suredaguoti žurnalą, kuris lygiai gali būti įdomus ir senimui ir jaunimui. Savo puikiai subalansuota ir patraukliai pateikta medžiaga "Ateitis" jau užima vieną ryškiai matomą poziciją mūsų gero lygio periodinėje spaudoje.

"Draugas", 1976 m. sausio 17 d.

AUSTRALIJOJE

1975 m. 9 nr. 286 psl. spausdinome Loretos Rupinskaitės laišką apie lietuvių jaunimo padėtį Australijoje ir norą ten "prikelti studentus ateitininkus". Žemiau dedame ištrauką iš jos 1975 m. kalėdinio laiško. —Red.

"Ateities" žurnalas man labai patinka ir stengiuosi, laiko turėdama, visą perskaityti. Man ypač patiko dr. Maceinos laiškas ateitininkams (1975 m. 1 ir 2 nr.). Ką tik gavome "Ateities" 7 nr., kuris man visas tikrai labai įdomus. Šių metų "Ateities" žurnalas man labiau patrauklus, ir aš daug atidžiau skaitau. Labai man patinka žurnalo išdėstymas, nuotraukos ir įvairūs skyriai.

Loreta Rupinskaitė
Edwardstown, Australija

JUOKINGAS ARGUMENTAS

Vaikystėje kaimynais turėjom vokiečių šeimą. Vieną kartą toje šeimoje smarkiai susiginčijo marti su uošve (anyta). Supykusi marti pasigriebė į rankas arbatos virdulį ir pasakė: "Jei tu nekalta, tai tegul šitas čainikas nepataiko į tave". Virdulys pataikė senei į galvą, ir ši nugriuvo sukruvinta. Paskui marti vaikščiojo po kaimynes ir, remdamasi šiuo argumentu, įrodinėjo, kad senė tikrai buvo kalta. Kitaip "čainikas" jai nebūtų pataikęs.

Visai panašaus rimtumo argumentas skaitytojo iš Cicero ("Ateitis", 1975, 7 nr., 219 psl.). Žinau bent keletą vienturčių, kurie pagarsėjo panašiais darbais, kaip anas gausios šeimos Frank. Neteisinga būtų dėlto pakaltinti visus viengimius, kaip lygiai dėl Frank neteisinga argumentuoti prieš gausias šeimas.

Kun. J. Šeškevičius
Sao Paulo, Brazilija

"ATEITIES" IŠVAIZDA

... galvoju, kad jūsų tas išdėstymas kartais truputį perkrautas — nėra to estetinio grožio.

Rūta Čepaitytė

Bendra forma žymiai įdomesnė — fotografijos, temų pavadinimų raidės, straipsnių forma.

Domas Lapkus

Gerai redaguojama ir iliustruojama.

Justinas Pikūnas

Daugiau nuotraukų, kad nebūtų puslapis po puslapio spausdintų raidžių be atvangos (žinau, kad sunku, bet kas lengva?).

D Stončiūtė

... geras laužymas...

S. Kuprys

Galėtų būti daugiau nuotraukų iš jaunimo veiklos.

Algis Daoba

Tai priklauso daugiau nuo mūsų fotografų negu nuo redakcijos, kuri visada fotografijų laukė, tebelaukia ir, pasinaudodama šia proga, iš nauio prašo fotografuojančių atsiųsti savo dokumentinių ir meniškų nuotraukų. **—Red.**

●

Iš viešo pokalbio apie "Ateitį" jubiliejinėje stovykloje:

St. Barzdukas: Bet dar ir dabar yra tuščių vietų.

K. Trimakas: Žurnale dabar yra erdvės, bet ne tuščios vietos. Mene erdvės reikia. Siekiame ir žurnale turėti erdvės.

●

Iš viešo pokalbio apie "Ateitį" sendraugių vasaros stovykloje Dainavoj:

Sendraugis: Nedėkite fotografijų, nieko bendro neturinčių su ateitininkais.

K. Trimakas: "Ateitis" nuo pat įsikūrimo sakėsi sieksianti "grožės" (žr. kun. A. Jakšto - Dambrausko įvadinį žodį, 1911 m. 1 nr.). Kai iliustravimas pasidarė įmanomas, "Ateitis" buvo iliustruojama įvairiomis fotografijomis, ne vien iš veiklos. Dar ir dabar tebesiekiame grožio ne vien žodžio menu, bet ir daile, o taip pat ir meniškomis fotografijomis — visa tai nelaikome "nieko bendro su ateitininkais neturinčiu" dalyku.

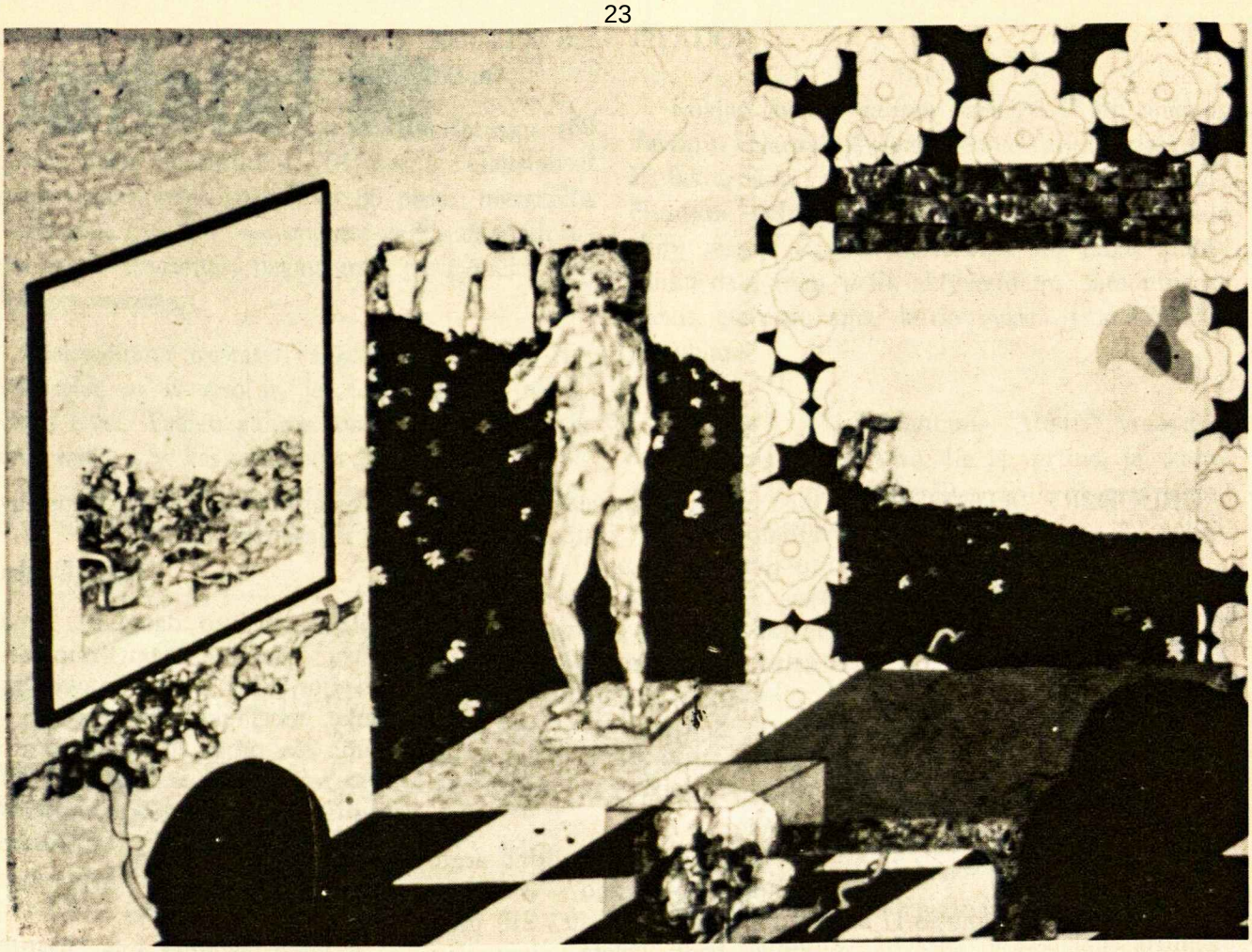

PYKSTU ANT MENO, KURIS SAVO APLINKOS NETARDO

JUOZAS GUDINSKAS

Apie meną kalbėti yra komplikuota ir nelengva. Mano nuomone, būtų sveikiau daugiau žiūrėti į meną, negu apie jį kalbėti. Pati kalbos sudėtis nurodo tam tikrą išsireiškimo struktūrą ar-

---

Juozas Gudinskas įsigijo tapybos ir piešimo magistro laipsnį 1974 m. Washingtono universitete, St. Louis, Mo. Jau nuo 1971 m. reiškiasi įvairiose meno parodose su savo tapyba, skulptūra, piešiniais, o studentų ateitininkų stovyklose skaidrėmis parodo savo kūrinius. Dabartiniu metu dėsto universitete. Jo dailės darbai iliustruoja šiuos "Ateities" puslapius: 39 — aliejus, akrilika, naminiai dažai, 58 ir 61 psl. spalvoti pieštukai.

ba logiką. Nors to nejaučiame, kalba riboja mūsų išsireiškimą. Galima kalbėti apie daiktą ar mintį, jeigu esame tai patyrę ir jeigu turime tinkamą žodyną tai išreikšti. Galime kalbėti apie meną. Tačiau menas yra sunkiai apčiuopiamas dalykas. Jis išreiškia mintis, kurios negali būti išreikštos kita forma — menas turi savo ypatingą žodyną.

Dar ką norėčiau pabrėžti, būtent, kalbėjimas apie kurį nors kūrinį nepakeičia jo esmės. Keičiasi tik to darbo svarba kultūroje. Tuo atžvilgiu kritika yra labai įtakinga. Sekant žymesnius darbus istorijoje, pastebima, kad vienais metais vieni kūriniai laikomi svarbesniais, kitais metais tie patys jau nebe tokie svarbūs. Lyg rūbų mados, jie metų meais kaitaliojasi. Kartais net pačių menininkų pasisakymai mažai ką turi bendro su jų darbais. Pavyzdžiui, žymusis skulptorius Henry Moore galėtų užsispyręs mums įrodinėti, kad jo baltosios skulptūros yra žalios. Tas beveik visais atvejais nepakeistų jų baltumo. Tuomi ir perspėju jus, kad mano pasisakymuose gali būti neaiškumų bei prieštaraujančių minčių. Pasirenku teisę kalbėti apie savo opiniją ir nenorėčiau, kad laikytumėte mano pasisakymus absoliutiška tiesa.

●

Meno kūrinį nulemiančios priežastys

Negalėčiau pasakyti, kad laikausi kokios nors pagrindinės meno srities, bet nematau, kad tai iš viso svarbu. Baigiau tapybos mokslą dėl tam tikrų susidėjusių aplinkybių. Pavyzdžiui, tuo metu Amerikoje patraukliausia meno forma buvo tapyba. Taip pat vartojau kurį laiką dažus ir aliejus, nes buvau susidomėjęs spalva, bet su laiku jų svarba man sumažėjo. Ir tai įvyko, kai pradėjau rimčiau svarstyti meno reikšmę. Tada man paaiškėjo, kad menas nesiriboja specifine išvaizda. Esu vartojęs visą eilę priemonių, kaip, pavyzdžiui, tušą, spalvotus pieštukus, įvairius augalus bei gyvulius, smalą, plastiką, sagas, motociklą, siuvamą medžiagą, vandenį, nuotraukas, vaikų žaislus, vatą ir dar visą eilę kitų dalykų, tradicinių ir pripuolamų. Parodų metu statau savo tradiciškai priimamesnius darbus, nes dažniausiai parodų taisyklės griežtos ir jų reikia laikytis. Nežiūrint to, nuolat bandau pro jas praļįsti.

Taip pat turime prisiminti, kad menininkas neišsisuka iš neturto, yra apribotas savo ekonomine padėtimi. Dažnai vakare sugrįžtu į savo studiją pilnas kūrybinės dvasios, rimtai pasiryžęs atrasti naujus horizontus, o studijoje bėra tik drobės gabalas ir kelios skardos dėžutės senų naminių dažų. Ar būtinai, kaip van Gogh, kirptis ausį? Ne, juk nesu genijus. Vartoju, ką turiu, ir išsivysto netikėtini darbai. Pilstau vandenį, metu dažus, kraipausi, teršiuosi ir dažnai, rytui beaušant, nusišypsodamas palieku savo patvinusią studiją.

Žiūrovo ir aplinkos svarba mene

Man daugiausia rūpi meno įtakingumas ir meno pačios aplinkos analizė. Galima argumentuoti, kad visi menininkai tuomi rūpinasi. Kokio nors menininko įrėmintas gamtos vaizdas išreiškia to kūrėjo gamtos filosofiją ir netiesiogiai jo galvojimą apie tą sieną, ant kurios kabo jo darbas. Toks menininkas skiriasi nuo manęs šitokiu būdu — aš puolu sieną iš pat pradžių. Bandau kurti tokius darbus, kurie fiziškai skleidžiasi į aplinką. Kurį laiką buvau susidomėjęs dekoratyvinėmis tapetų formomis. Kai pakabinu sienos herbą ant sienos, kas atsitinka sienai? Ar siena tampa menu ir menas siena? Kuo virsta žmonės, kurie žiūri į tą sieną? Mano menas be aplinkos ir žiūrovo nėra menas.

Žmonės turi rimčiau žiūrėti į meną, tuomi leisdami menui laisviau kvėpuoti. Svarbu, kad žiūrovas per daug nesiribotų kitų nuomonėmis. Taip pat svarbu, kad virškinant meną, jausmai nevirstų klasifikacijomis. Iš to tašką, vaikai dažnai yra geri stebėtojai...

Vienu tarpu buvau užpykęs ant menų muziejų, kuriuose reikia elgtis nurodytu būdu ir laikytis atstumo tarp meno ir savęs: tik sargui nematant, buvo galima pirštu priliesti kūrinį. Vadinas, muziejuje meno pergyvenimas tampa psichologiniu jausmu, ribotu kvadratiniu atstumu tarp žiūrovo, meno kūrinio ir sargo. Į tai reaguodamas, pradėjau kurti tokį meną, kurio žiūrovas nepalietęs nebus visiškai patyręs. Tas be abejo įtraukia kitus dalykus, kurie rišasi su žiūrovo judesiais, nuotaika ir t. t. Būna kartais neįprastų rezultatų. Vienoje parodoje įstačiau kūrinį, kuriame tarp kitko buvo baltos antys, žolė, ir plastikinis baseinas su vandeniu ir plūduriuojančiais žaislais. Parodos atidaryme dalyvavo tėvai su savo mažais vaikais, kurie netrukus pradėjo iki alkūnių taškytis baseine, žaisti su žaislais ir vesti diskusijas su antimis. Atidarymui pasibaigus, dingo vaikai ir kartu su jais dalis žaislų. Parodos metu viena antis net padėjo kiaušinį. Parodai pasibaigus, išleidau vandenį, atsodinau paskolintą universiteto žolę, paleidau antis parko prūde ir padovanojau baseiną savo krikšto dukrai. Gal tokio bendravimo ir trūksta mene. Nors nusiminę kritikai krapšto sau galvas, mano krikšto duktė ir antys taškosi laimingos.

Meno vaidmuo

Meno yra labai liūdna padėtis. Menas savo gryna forma nėra reikalingas bendruomenei. Mažai meno matome fabrikuose, kalėjimuose, ir "ghetto" rajonuose. Pilnutinis menas gali būti tik idealioje kultūroje, kuri yra visus savo tikslus atsiekusi. Randame meną tokiose kultūrose, kurios remiasi iliuzija, pavyzdžiui, senosiose Egipto ir Graikijos kultūrose, Renesanse, Prancūzijoje ir dabartiniame New Yorke. Kultūra, kuri iš tikrųjų būtų atsiekusi to idealumo tašką, nenorėtų meno.

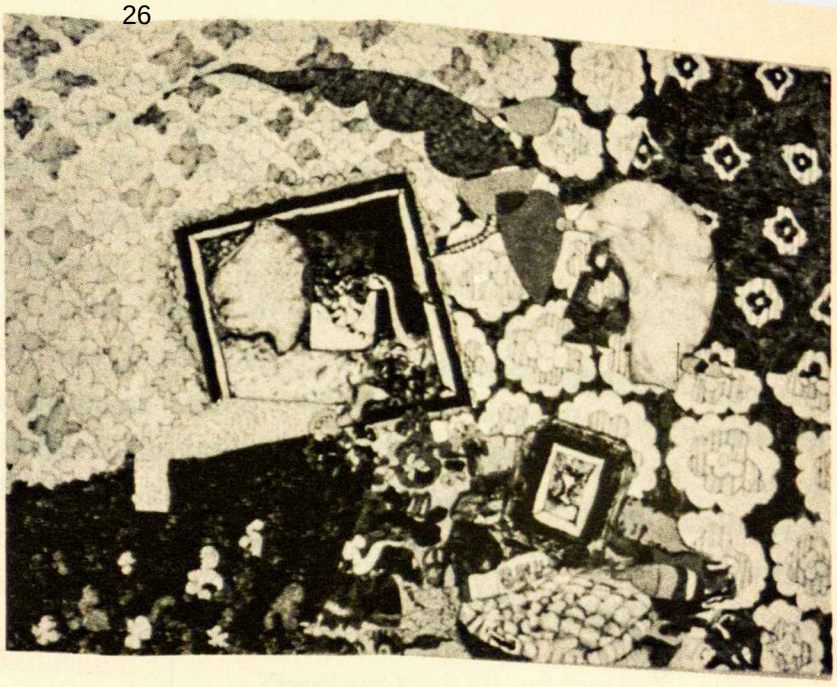

Praktiškai žiūrint, sunku rasti mene naudos. Meno negalime valgyti, nes valgomas menas nėra menas. Menas nepajėgia šelpti, atvirkščiai, meną šelpia. Menas šiuo metu turi brangakmenio rolę. Turtingieji meną glosto ir jo pagalba mažina sau taksus; kiti puošia namus, dengia sienų plyšius.

Šiuo metu mažai matau naudos iš meno. Randame meną, kuris tiktai save definuoja, arba tą, kuris dekoratyviai po galerijas bizniauja. Bet kultūrai menas labai svarbus. Matau meną, kaip (kultūrinį) "Sakramentą", iš kurio plaukia mados, arkitektūra, reklamos, filma ir t. t. Menui mirus, tos išraiškos perimtų meno rolę. Tada turėtume labai nuobodų pasaulį, kuris panašiai, kaip Gary Indianoj terštų ne tik save, bet ir savo aplinką. Todėl pykstu ant meno, kuris savo aplinkos netardo, meno, kuris tupi, lyg viskas būtų tvarkoj. Pykstu ant meno, kuris nerodo pirštu į tuos, dėl kurių jis badu miršta. Menas, kuris bando ką atsiekti, pirmiausia turi atsistoti ant savo kojų. Svarbiausias dalykas, ką menas dabar gali padaryti, yra save išgelbėti.

Įtakingiausi menininkai

Mano pirmiausias dėmesys užkliuvo už Delacroix, Gauguin, Braque, Kandinsky, Matisse, ir Duchamp. Paskuptiniais metais rimtai susidomėjau sekančiais menininkais: Oivind Fahlstrom, Andrew Shaffer, William T. Wiley, Luccas Sameras, David Macgarell, Edward Kienholtz, Andy Warhol, Jasper Johns, ir Kenneth Noland.

Ateities planai

Norėčiau surasti patalpas, kuriuose galėčiau pilnu tempu kurti meną. Žinoma, norėčiau, kad mano menas būtų išstatytas muziejuose ir galerijose; taip pat galvoju apie filmo meną.

Mūsų visų pašaukimo žiedas išsiskleidžia laike, o jo šaknys yra amžinybėje. Kai žvelgiame į atskirų seserų pašaukimo istoriją, matome, kad ji kartais būna miglota, kartais jaudinanti, o kartais tragiška. Dievo pasėta sėkla jaunuolės širdyje gali tūnoti nepastebėta, kol pagaliau, malonės ir palankių sąlygų įtakoje pamažu išsiskleidžia arba staiga prasiveržia ir su dieviškos šviesos pagalba siela pamato savo tikslą. Pasigirsta tada kvietimas: "Ateik, sek mane!" Nuo paties žmogaus pareina, ar jis nori atsakyti: "Viešpatie, štai aš" ir ar savo sprendimą pateikia Bažnyčiai priimti ir patvirtinti. Juk kiekvieno žmogaus antgamtinis gyvenimas prasideda Dievuje ir, malonei padedant, bręsta bei vystosi sieloje.

SESUO M. MARGARITA

APIE LIETUVAIČIŲ SESERŲ VIENUOLIJŲ ATEITĮ

Sesuo Margarita M. Bareikaitė yra Nekaltai Pradėtosios Seserų Kongregacijos vadovė. Ji aktyviai dalyvavo III Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese. Atvaizde ji stovi prie pasaulio lietuvių jaunimo stovyklos įėjimo.

Šventasis Tėvas Paulius VI, kartą, kalbėdamas vienuolijų vyresniesiems, pabrėžė, kad vienuolijų darbas ir šiais laikais svarbus ir net būtinas Bažnyčiai. Šių laikų gyvenimas, jo žodžiais, reikalauja, kad krikščioniškojo gyvenimo uolumas uždegtų sielas ir spinduliuotų pasauliui. Pasaulis reikalingas pašventinimo.

Ta pačia proga šv. Tėvas visiems priminė, kad, kai ateizmas ir materializmas skverbiasi į žmonių širdis, Bažnyčios misija prasiplečia, ir vienuolinis gyvenimas pasidaro neįkainuojama vertybė Bažnyčiai. Evangeliniai patarimai pasilieka nepakitę visais laikais ir tinka kiekvienam laikotarpiui.

Tiesa, tobulybės kelias yra ilgas ir status, reikalaująs didelio ryžto ir pilno atsidavimo. Tačiau žmogus nėra paliktas vienas: Kristus yra visų krikščionių, o ypač vienuolių, šviesa, viltis ir jėga. Jis visad yra su tomis sielomis, kurios atsidėjusios rūpinasi jo reikalais. Belieka tik skleisti Kristaus dvasią kiek galima plačiau savo tikėjimo grynumu, dideliu užsidegimu ir pastovumu, nes vienuolinis gyvenimas įgyja tikrąjį charakterį Evangelijos patarimuose.

Liūdna, bet reikia pasakyti, kad paskutiniais dešimtmečiais labai sumažėjo skaičius tų, kurie pasirenka dvasinį pašaukimą. Amerikos lietuviai šio šimtmečio pirmoje pusėje davė daug kunigų ir vienuolių seserų, kurių veikla apėmė plačius barus religijos ir švietimo bei kultūros dirvoje. Po Antrojo pasaulinio karo, medžiaginei gerovei kylant, ėmė mažėti kandidatų skaičius. Taip yra ne vien lietuvių tarpe, bet visame krašte — J. A. Valstybėse ir, galima sakyti, visame laisvajame pasaulyje. Kodėl? Gal todėl, kad dideli civilizacijos laimėjimai davė daug progų, kurios gundo žmogų ir sumaišė vertybes — nustūmė dvasinius siekimus į antrąją vietą. Medžiaginės gerovės troškimas daugiau ar mažiau yra palietęs šeimas. Tikėjimo dvasia jose nebėra tokia stipri, kad atsispirtų religijos atžvilgiu abejingos, o kartais priešiškos aplinkos įtakai. Ne tik jaunuolis ar jaunuolė, bet ir visa šeima turi gyventi tikėjimo šviesa, kad pamatytų kunigystės ar vienuolinio gyvenimo prasmę. Deja, dažnai pasitenkiname tuo, kad dar nepraradome tikėjimo, dar atliekam religines praktikas, o iš tikrųjų — bijome aukštesnių dalykų, nenorim jų pilnumos, vengiam pastoviai įsipareigoti.

Gaila, kad antrojo Vatikano susirinkimo paskelbtos reformos tikinčiųjų masėms tebėra giliau nesuprastos, o daugelį žmonių ir sumaišė. Skaudžiausia, kad tai palietė ne tik eilinius katalikus, bet iš dalies ir kunigus bei vienuoles, ir dalis jų iškrito, prarado pašaukimą. Gal tai yra palydovas pereinamojo laikotarpio, gal tai didesnių pasikeitimų neišvengiamybė, o gal tai reikalinga, kad mes labiau įsigilintume į Bažnyčios mokslą, daugiau skaitytume šv. Raštą, geriau pažintume Kristaus evangeliją ir, svarbiausia, kad tobuliau gyventume. Juk antrojo Vatikano susirinkimo tikslas ir buvo krikščioniškojo gyvenimo atsinaujinimas bei gilinimas.

Padangė pamažu jau blaivosi, ir vėtros sukeltos bangos ima nuslūgti. Grįžtu prie pradžioje pasakytos šv. Tėvo minties, kad vienuolijų darbas ir šiais laikais yra būtinas Bažnyčiai: tikiu, kad Dievas pašauks naujų sielų, jautrių Jo balsui, kurios pasiaukos Viešties ir artimo tarnybai.

Žmonės dažnai mus klausia, kokia lietuviškų seserų vienuolijų ateitis? Pirmiausia reikia pasakyti, kad darbo dirva vienuolėms seserims nėra susiaurėjusi. Priešingai, ji yra prasiplėtusi. Anksčiau Amerikoje seserys dirbo daugiausia mokyklose ir ligoninėse, o paskutiniu laiku jos gausiai įsijungia į socialinį darbą ir suaugusiųjų religinį švietimą bei ugdymą.

MIESTO GATVĖ SKUBANT

DANGUOLĖ SADŪNAITĖ

prisiminimas tavęs,
kaip šlapia sniego žolė:
(šlapią žiemos naktį) —
limpanti prie veido
— — — — — — — —
Kai rankos pilnos pirkinių,
(bejėgės) —
skubant miesto gatve —

pilnos nakties triukšmo.

Šio rašinio autorė sesuo Margarita Bareikaitė (pirmoji) su kazimierietėm seserim, dirbančiom Avellanedos-Buenos Aires lietuvių parapijoj (iš kairės): Angelika, Stella, Nilda, Nildos motina ir Joyce.

Iš jaunesnių amerikiečių kunigų neretai tenka girdėti, kad jiems reikalinga seserų talka parapijos darbe.

Mes lietuviai, gyvenantieji laisvajame pasaulyje, neturime aštrių socialinių problemų. Išeivijoj gal visada pirmoje vietoje buvo ir bus jaunosios kartos religinis, moralinis ir tautinis ugdymas. Todėl čia daugiausia jėgų tenka skirti. Tačiau mūsų kolonijose bręsta senųjų globos reikalas. Stebint mūsų lietuviškųjų parapijų kartais sunkias pastangas išsilaikyti, kyla klausimas, ar seserys negalėtų padėti kunigams pagyvinti parapijos gyvenimą.

Anot amerikiečio sociologo kun. A. Greeley, šių laikų vienuolės, kai eina į pasaulį, kur randa pasimetimą, baimę, neapykantą ir kančią, turi būti gerai informuotos, išlavintos, kad atskirtų pelus nuo grūdų ir, be abejonės, subrendusios, pasiekusios jausmų pusiausvyrą. Ir ne viena vienuolija negaili lėšų nei rūpesčio savo seseris paruošti. Kai vienuolė mato gyvenime daug kančios, ji stengiasi nešti meilę ir pasiaukojimą.

Nekaltai Pradėtosios Marijos Kongregacijos steigėjas Dievo tarnas arkivysk. Jurgis Matulaitis paliko mums, kaip testamentą, savo troškimą — sudegti, kaip žvakė, ant altoriaus... Tad turime neužsidaryti savo asmeninių reikalų lukšte, bet gyventi Bažnyčios ir artimo reikalais bei rūpesčiais.

Amerikoje yra tūkstančiai vienuolių, kurios dirba daug, bet tyliai, su dideliu pasiaukojimu artimui ir kurios savo jėgas pilnai atiduoda atsinaujinančiai Bažnyčiai. Ir lietuvaičių seserų, visas sudėjus kartu, turime arti 800. Mūsų viltis yra Viešpats, kuris pašauks ir mūsų laikais subrandins naują vienuolių kartą, kurios aukosis tarp svetimųjų gyvenančiam lietuviui, priglaus po savo stogu ne vieną palūžusią bei pavargusią sielą ir atstatys ne vieną sugriautą šventovę. Kristaus vynmedžio šakelė pražys vešliais tikėjimo ir artimo meilės žiedais.

Baigsiu šiuo vaizdeliu: nuo upės kranto mes girdime balsą, kuris mus šaukia. Mes klausiame: Kieno tas balsas? Kodėl jis šaukia mane? Ko jis nori? Tai yra gyvenimo paslaptis. Vienintelis būdas išgirsti balsą yra pereiti tiltą ir pamatyti. Kiekvienas iš mūsų esame Dievui rinktinis asmuo — unikumas. Kiekvienas ilgisi ko nors daugiau, siekia aukščiau. "Ateik ir pamatysi!" Tuos žodžius Kristus pasakė pirmiesiems savo apaštalams, kurie klausė Viešpatį, kur jis gyvena.

atžalos

Šį mėnesį mūsų skyriuje savotiškai maišosi ir tragedija, ir skaidrus žvilgsnis į gyvenimą, kurio dvipusiškumą savo eilėse vaizduoja Algis Šalčiūnas. Vasario 16 dienos proga Ramintos Pemkutės eilėraščiu prisimename laisvės kovotojus. Algio Astašaičio fotografija mena nelaimę, o Daliai Bilaišytei saulės draugystė nuskaidrina dieną. Raminta yra keturiolikmetė Chicagos Lipniūno kuopos narė, Algis Šalčiūnas iš Delran, N.J., savo eilėraštį parašė šią žiemą Dainavoj įvykusiuose kursuose. Algis Astašaitis yra mūsų foto korespondentas iš Troy, Mich., o Dalia yra "Ateities" redakcijos narė.

IN MEMORIAM

Raminta Pemkutė

Tylu, ramu...
Padangėj mirgėjo žvaigždės.
Mėnesienos spinduliuose matėsi žalia žolė.
Ant jos kantriai laukė ateities laisvės kovotojai.
Kaip aukšti, šimtamečiai medžiai, siekdami padangių,
Ir jie teisybės siekė.
Kaip tų medžių senos, gilios šaknys,
Ir jų širdys įsodintos į tą gimtąją žemę amžinai:
Nepasitrauks, nepasiduos.

Staiga! Sukaukė komendanto balsas!
Šūviai, tikslo siekdami, skriejo mėnesienos spinduliuose!
Virto kariai kaip nukirsti medžiai!
Šauksmai. Rėksmai!

Ir vėl tylu, ramu...
Tik girdėjosi pėdų šlamesys,
Tyliai traukiantis tolyn.
Jie paliks tik mirtį ir savo pėdsakus.
Bet ir vėl ateis, ir vėl...

GYVENIMAS

Algis Šoliūnas

Gyvenimas, kaip žaidimas —
Vieniems lengva, kitiem sunku.
Yra laimingų ir liūdnų gyvenimų,
Su šypsenom ir ašarom.

Be draugystės,
Be stipraus rankos paspaudimo,
Be juokų,
Be šiltos šypsenos nėra gyvenimo.

Vieno žmogaus gyvenimas neilgas...
Tai būtina, kad būtų pilnas.
Gyvenimas be meilės ir broliškumo
Reiškia mirtį!

Gyvenimas yra Dievo dovana.
Mes turime būti dėkingi.
Gyvenkite su draugais, broliais ir meile,
Bet duokite savo gyvenimą Dievui!

Pernai lapkričio mėn. Superior ežere (JAV) audros metu netikėtai nuskendo šis didžiulis 729 pėdų ilgio laivas "Edv. Fitzgerald" su 29 asmenų įgula. "Ateities" foto bendradarbis Algis Astašaitis atsiuntė to laivo nuotrauką, darytą 2-3 mėn. prieš tą nelaimę.

DIENA SAULĖS ŠYPSNYJE

DALIA BILAIŠYTĖ

Diena buvo skaidriai saulėta. Virpančioje mėlynėje nesimatė nė vieno debesėlio, kuris būtų galėjęs saulei kelią pastoti. Švelnūs spinduliai leidosi žemėn, skleisdami malonią šilumą. Pluoštas jų apkabino jauną mergaitę, atmetusią galvą į saulę, paskendusią pievos žalumo glėbyje.

— Saule, kokia tu nuostabi! — galvojo ji, — kiek daug reikšmės tu sutelki gyvenimui.

Mintyse atgiję saulėti prisiminimai pynėsi su tyliai skrendančiu skambesiu:

— Mačiau tave, kai aušo rytas. Nudažei visą rytinį pakraštį šviesiai raudona spalva, o tada pradėjai pati kilti dangumi lėtai, nedrąsiai. Mes laukėme, džiaugdamiesi tavimi ir naujai užgimusia diena.

Atsimenu, kai, mums grįžtant namo, bandei įsmukti pro dulkėtą mašinos langą. Paglostčiusi mūsų pavargusius veidus, šypsodamasi pavertei kelią saulėta juosta ir sielas pripildei džiaugsmo.

Ir žiemą nepabijojai šalčio. Rytą radome tavo baltas žibančias ašaras, apklojusias kalvas, takelius ir medžių viršūnes. Kalnuose tavo atspindį matėme ant kiekvienos atšlaitės, kiekvienos nuspalvintos pakalnės. Skraidei nuo pusnies į pusnį, kol viskas į vieną susiliejo.

Mane šiandien žadinai iš miego. Įšokai pro atvirą langą ir savo spinduliniais pirštais supynei vainiką, kuris mane pakėlė. Tada lydėjai mojuodama tai pro vieną langą, tai pro kitą, kol išbėgau su tavim pažaisti.

Atsisveikindavome su tavimi kiekvieną vakarą prie ežero. Nudažiusi dangų įvairiais atspalviais, tu skęsdavai į gelmes. Ir vis kvietei mus, ištiesdama spalvingą taką iki pat kranto. Bet mes tau tik iš tolo sakydavom sudieu.

Saulės daina vis aiškiau skambėjo, susirišdama su dienos skaidrumu, ir laimė aidėjo visatoje.

— Sujungsiu visus, įžiebsiu meilę gyvenimui, o jumyse pasiliks gėrio ir grožio troškimas.

Visų moksleivių prašome atkreipti dėmesį į šio "Ateities" nr. 50 psl. spausdinamos anketos davinius, ypač kiek tai liečia moksleivius.

— Red.

LIETUVOS JAUNIMO PRIEŠINIMASIS OKUPANTAMS

ALOYZAS PAKALNIŠKIS

Savo apžvalgoje pateiksiu žinių apie jaunimo pasipriešinimą prieš sovietinę valdžią ir apie valdžios pastangas tą pasipriešinimą sutriuškinti. Daugumą žinių surinkau iš "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" ir Amerikos Lietuvių Bendruomenės išleistos knygos "The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania — A Report for 1974".

Lietuvių tauta yra glaudžiai susijusi su katalikų tikėjimu, net iki to taško, kad katalikiškumas pasidaro tautiniu bruožu. Tad nenuostabu, kad jaunimas dažniausiai pasipriešina religinėje srityje, viešai skelbdamas savo tikėjimą, eidamas į bažnyčias, spausdindamas maldaknyges ir t. t. Tikrai nuostabus šių lietuvių jaunuolių heroiškas pasiryžimas. Juk šitoks pasipriešinimas gali jų visą ateitį sugriauti.

Pavyzdžiui, Zenonas Mištautis, Kauno Politechnikos studentas, buvo nuolat profesorių paniekinamas dėl savo tikėjimo. Kai žodžiai neįveikė, buvo griebtasi kitokių metodų. Per darbo praktiką jam buvo užduota skaityti ateistinę paskaitą statybos darbininkams. Zenonas, žinoma, atsisakė. Už tai elgesio pažymys jam buvo sumažintas iki trijų. Kadangi jis "neišpildė visuomeninių įsipareigojimų", tezės apginimas instituto vadovybės buvo atidėtas vieneriems metams.

Netoli Šiaulių stovi Kryžių kalnas, nuo senovės apstatytas daugybe kryžių. 1961 metais visi kryžiai buvo sunaikinti. Kalnas pamažu ir vėl atgijo — žmonės vėl ant jo pristatė rkyžių. Tačiau 1973 metais balandžio mėnesį vėl visi kryžiai buvo ateistinės valdžios sunaikinti. Tais pačiais metais gegužės 19 nakties metu pasirodė maža grupė jaunimo kelyje tarp Šiaulių ir Kryžių kalno. Melsdamiesi, tyliai, pasikeisdami nešė milžinišką kryžių, kuris buvo devynių pėdų ilgio ir svėrė šimtą svarų. Kryžius buvo simboliškai papuoštas širdimi, perdurta dvejais kardais — ant vienos rankenos prisegta svastika, o ant kitos — sovietų žvaigždė.

Daug žmonių apie šią eiseną žinojo ir kartu meldėsi su eisenos dalyviais. Milicija irgi kažką nujautė ir visą naktį važiavo tuo keliu, kur turėjo būti eisena. Bet tiesiog stebuklingai eisena pasiekė Kryžių kalną pusė trijų iš ryto ir pastatė kryžių.

Anksti rytą įniršusi milicija išvydo kryžių ant kalno, tą patį kryžių, kurį jie visą naktį vijosi. Tuoj pat išrovė iš žemės ir nusinešė. Bet pietų laiku jau kitas kryžius stovėjo toje vietoje. Juo daugiau kryžių valdžia nugriovė, juo daugiau buvo pastatyta.

Jaunesnio amžiaus jaunuoliai irgi reiškia savo nepasitenkinimą. Šiauliuose, Leonas Šileikis, gimnazijos mokinys, buvo pakviestas į mokytojų kambarį, kur jo laukė du milicininkai. Jie peržiūrėjo jo portfelį ir užrašus, tada nuvedė į milicijos štabą, kur parodė jam jo dalintus atsišaukimus su užrašais — "Žemyn su Sovietų valdžia", "Rusai nešdinkitės namo", "Laisvės Lietuvai". Tardė Šileikį penkias valandas. Sekančią dieną vėl tardė.

Juo daugiau valdžia spaudžia jaunimą, juo daugiau jis priešinasi.

Pabaisko direktorė nusiskundė, kad anksčiau buvo lengviau kovoti prieš mokinių bažnyčios lankymą, bet naujai atvykęs "kulto tarnas" (kunigas) turi didelį autoritetą, visus pritraukia, o svarbiausia, pabrėžia tautiškumą pamoksluose.

Švietimo ministeris sakė, kad reikia žymiai daugiau dėmesio atkreipti į tautiškumą — mokiniai vis labiau išsišoka. Vasario 16 Jurbarko rajono mokyklose komjaunuolių sekretorius dalijo antisovietinius atsišaukimus, kiti iškėlė trispalvę.

Aloyzas Pakalniškis studijuoja medicinos inžineriją Northwestern universitete, priklauso Chicagos studentų ateitininkų draugovei, jūrų skautams, vyčiams ir yra universitete lietuvių studentų klubo sekretorius.

Jaunimas taip pat supranta tautosakos didelę reikšmę lietuvių tautos išlikimui. Yra Lietuvoje daug jaunų etnografijos mėgėjų, kurie fotografuoja koplytėles, renka dainas, rankų darbus ir t. t.

Milicija uždraudžia šitiems mėgėjams veikti, juos seka ir baudžia.

Jaunimas, žinoma, labai prisideda prie įvairių priešsovietinių leidinių spausdinimo, įskaitant ir Bažnyčios Kroniką.

Valdžia įvairiai mėgina jaunimo pasipriešinimą sužlugdyti. Jų įsitikinimu, svarbiausias priešas yra Katalikų Bažnyčia. Jaunimas naudoja Bažnyčią kaip užnugarį savo veikimui; kunigai jaunime uždega patriotizmą. Tad valdžia įvairiai mėgina sugriauti Bažnyčią. Terorizuoja mažus vaikus, kad šie nelankytų bažnyčios. Galvoja, kad, jei gali iš pat mažens juos atbauginti nuo tikėjimo, Bažnyčiai nebeliks žmonių.

Pavyzdžiui, Jonavoje Leonas Rosinas buvo dažnai išjuoktas klasėje už tai, kad eina į bažnyčią. Sekdami mokytojos pavyzdį, kiti mokiniai jį stumdė ir dažnai primušdavo. Daug yra panašių atsitikimų.

Dabartinė valdžia nebenaudoja Stalino brutalių metodų — kankinimo, sušaudymo. Jie žlugdo jaunimo judėjimą subtilesniais metodais. Pavyzdžiui, jei nestosi į komjaunimą, negalėsi patekti į universitetą. Jei pasirašai prieš valdžią, tavo ateitis, tavo karjera, prarasta.

Pamatyti valdžios tikrą baimę dėl jaunimo nepasitenkinimo reikia tik pažvelgti į Kauno įvykius vieneriais metais po Kalantos susideginimo, gegužės 14. Romo Kalantos tragedijos metinėse Kaune buvo jaučiamas karo stovis. Visame Kaune budėjo milicininkai su raradijo siųstuvais ir "bananais", guminėmis lazdomis. Laisvės alėjoje neleisdavo žmonėms sustoti.

Naktį prieš gegužės 14 ant Kauno vykdomojo komiteto pastato suplėvesavo trispalvė, bet ji buvo greitai nuimta. Visi asmenys, išdrįsę padėti gėles Kalantos susideginimo vietoje, buvo tuoj areštuoti. Trumpai paminėti jo metines Kauno jaunimas susibūrė Centriniame bulvare.

Tą dieną daug mokinių grupių tyčia buvo išvežta iš Kauno. Kai kuriose mokyklose užsiėmimai truko nuo aštuntos ryto iki dešimtos nakties. Buvo įsakyta jaunimui nepasirodyti Laisvės alėjoje; uždrausta net gegužės 14 į parduotuves eiti.

Iš šių įvairių įvykių galime matyti, koks didelis yra Lietuvos jaunimo patriotizmas ir ryžtas. Kiek jie turi drąsos, dirbdami Lietuvos labui.

Mes, lietuvių jaunimas laisvajame pasaulyje turime įvertinti mūsų pavergtų brolių pasiaukojimą, ir stengtis bent kuo jų ryžtui ir pastangoms prilygti. Garsinkime Lietuvos dabartinę padėtį, stenkimės po pasaulį paskleisti Bažnyčios Kroniką. Juk ji buvo tam išspausdinta, kad ją skaitytų visas pasaulis, o ne tik mes, išeiviai lietuviai.

---

knygos

ATSIŲSTA PAMINĖTI

DAINAVA, 1955 - 1975. Dainavos stovyklos 20 m. sukakties paminėjimui skirtas leidinys. Red. V. Rociūnas. Laužymas P. Jurkaus. Spaudė Pranciškonų spaustuvė Brooklyne, N. Y.

SVEČIAS. Lietuvių evangelikų liuteronų laikraštis. Red. kun. A. Trakis. Leidžia Lietuvių Evangelikų Liuteronų Bažnyčios Vyriausioji Taryba. Nr. 1. 1975.

PASAULIO LIETUVIŲ KATALIKŲ ŽINYNAS, 1975. Lietuvių katalikų vyskupų, kunigų, parapijų, vienuolijų, laikraščių, organizacijų bei kt. sąrašai. Red. kun. K. Pugevičius. Išleido Lietuvių Romos Katalikų Kunigų Vienybė JAV-ėse. Spausdino Immaculata Press. Putnam, Conn.

Petras Gudelis. JONIŠKĖLIO APSKRITIES PARTIZANAI. I dalis.Jų organizavimas ir slaptoji veikla prieš bolševikus (1918. XI.27 - 1919.III.22). Roma 1975. 201 psl.

Juozas Prunskis. LITHUANIA. Published by Lithuanian American Council, Chicago, Ill. 1976. Nedidelio formato naudingas informacinis leidinys anglų kalba apie Lietuvą, jos kraštą, istoriją, okupaciją ir laisvės siekimus. Gale bibliografija panašiom temom anglų kalba.

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos SUVAŽIAVIMO DARBAI. VIII LKMA suvažiavimas 1970 m. Toronte. Redagavo A. Liuima, SJ. Pilnaties posėdžių ir atskirų sekcijų paskaitos. LKMA leidinys. Roma, 1974 m. 595 psl.

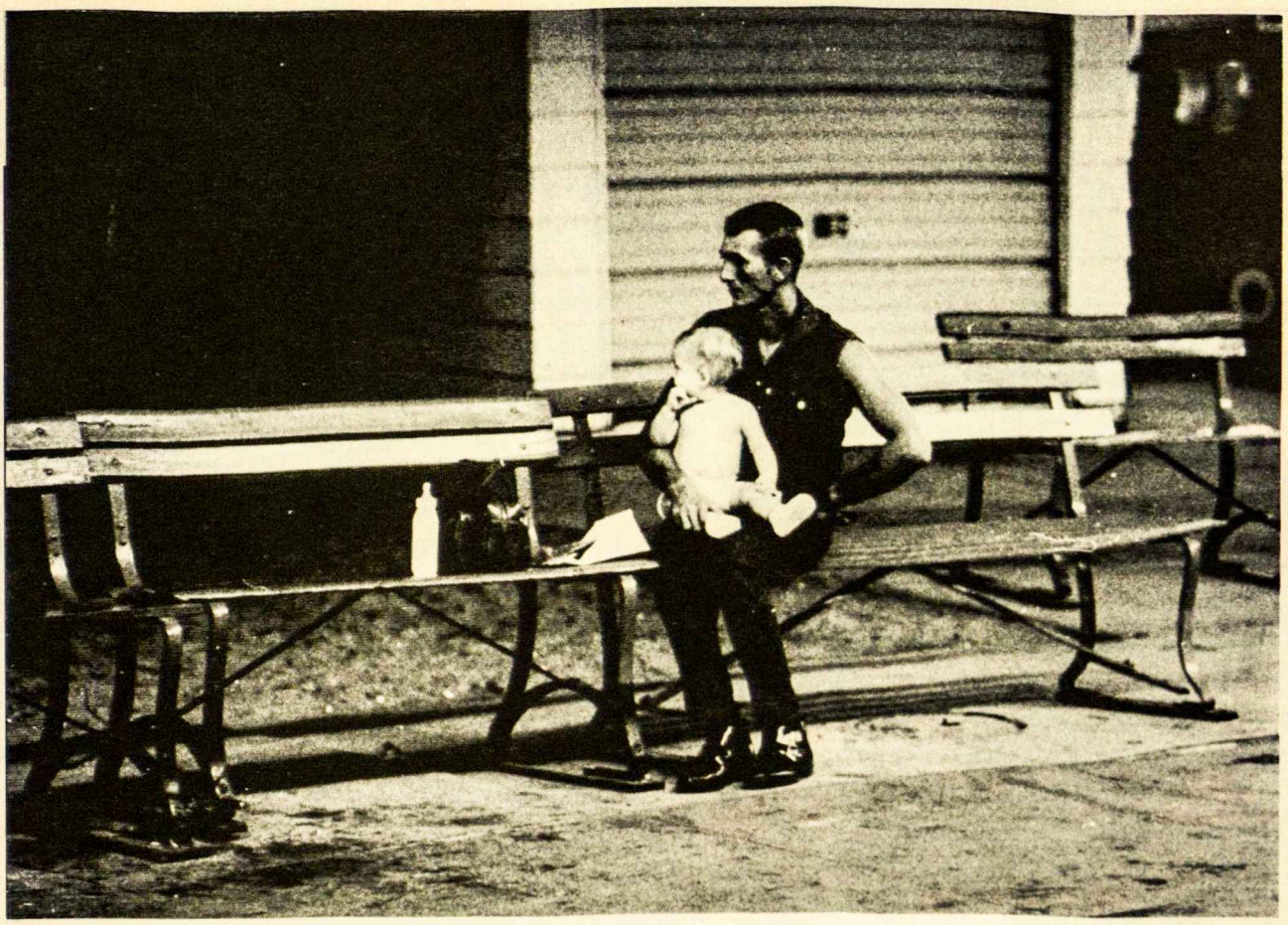

MŪSŲ ŠEIMOJ – 5

VIEŠPATS MANE MINKO
JONAS DIEVAŽYS

Šeštadienis. Mudu su žmona nesusitariam ką daryti. Vienas norim iš namų bėgti, kitas norim juos tvarkyti. Vaikai nei vienam, nei kitam nepadeda. Vienas pasiūlymas: važiuoti su vaikais į gretimą parką ir sustoti kotletų valgyti. Kitas: važiuoti į zoologijos sodą; aš su vaikais ten palieku, o žmona su jauniausia važiuoja į miesto šiaurinę dalį pagaliau sutvarkyti Svea pečiuko reikalą. Trečias: mes visi važiuojam į šiaurę. Vytukas: "Tėte, ar ilgai dar rašysi?" Nei vienas pasiūlymas nepriimtinas. Nutarėm laikinai atskirai dirbti: aš rašau, o žmona namus tvarko. Juokingiausia tai, kad aš norėjau namus tvarkyti. Vytukas kantriai stoviniuoja ir laukia atsakymo. Kur Dievo valia?

Jaučiu: žmonai reikia iš namų iškeliauti. Viena neina. Jei perdaug veržiuos namus tvarkyti, tai lyg įrodymas, kad žmonos naujoji tvarkaraščio sistema nesėkminga. Parke truputį per šalta. Aš nenoriu toli vairuoti. O jei žmona vairuoja ir aš šalia sėdžiu, tai dar daugiau pavargstu. Ką daryti?

Bene protingiausia bus dar namus patvarkyti kokią valandą. Visi susiimam ir darom, ką galim. Paskui važiuojam kotletų valgyti. O tada į šiaurę. Vaikai kelionėje pamiegos. Einu pasiūlyti šį planą.

Pasirodo žmona buvo specialiai jau "zacirkos" išvirus priešpiečiams. Nutarėm ją valgyti vėliau.

Planas priimtas, dabar vykdyti. Ačiū, Viešpatie!

Padirbėję išsiruošėm. Tris vaikus aprengėm. Paėmėm vystyklus ir porą kelnių. Dešimt minučių praleidom Svea pečiuko pardavimo lapelių ieškodami. Vaikai nerimsta ir zuja aplink. Pyktis ima ant visų. Garaže. Aš noriu čia sėsti, aš ten. Susipeša. Vaikai susėda. Aš ieškau dalių sėdynėms apsaugoti (žmona nutvarkė, aišku). Negaliu sėdynes sudėti, kol vaikai sėdi. Jie turi lipti lauk. Triukšmas. Garaže vietos nedaug, vienas ant kito krentam. Reikia visų pirštus saugoti. Kūdikį pasodinu į sėdynę. Žmona ateina, nori žindyti.

(Berašant Vytukas ateina: "Tėte, man kėdės reikia". Ta kėdė, ant kurios sėdžiu rašydamas, jis vartoja lipti į lovą. Tęsiu ant lovos.)

Susėdom į automobilį pagaliau.

TIKROVĖS SAPNAS

SIGITA PACYTĖ

Diena merkiasi —
Ateina naktis
Tyliai, pamažu,
Kaip juoda katė.
Visi laimingieji saldžiai miega,
Visi kiti vaikščioja
Po savo įsivaizduotas
Gatves.
Gatvės,
Kaip naktis juodos
Ir lietaus aplytos.
Ir tie,
Kurie nemiega,
Vaikščiojo tyliai.
Aš matau pro savo langą,
Kad tu bėgi gatvėmis
Ir dainuoji
Liūdną dainą.
Aš šaukiu tave,
Bet tu įsipainioji
Į medžio šakas
Ir sutirpsti, ir pasidarai
Kaip medis.
Jie tave užmušė.
Tu buvai per garsus.
Visi norėjo tik vaikščioti.

Sigita Pacytė, gyv. East Chicago, Ind., priklauso Šatrijos korporacijai ir studijuoja anglų kalbą. Jos eilėraščių buvo spausdinta "Ateityje", "Drauge" ir amerikiečių mokyklų žurnaluose.

(Berašant. Marytė atneša saldainį. Susižiūrim: "Ač ū!")

Iš įpročio, prieš važiuodamas į tolimesnę kelionę, pažiūriu, ar automobilio skysčiai tvarkoj. Staigmena! Motoro šaldymo sistemos skysčio nepakanka. Kaip tas atsitiko?! Po ratais — balelė.

(Berašant. Julytė atkeliavo ir mašinėlės raides spaudžioja.)

Nutariam vis tiek važiuoti kotletų valgyti. Dar skysčio yra. Automobilis neperkais pora blokų važiuojant.

Bevalgant mėginam su žmona šnekėtis. Abu — vienas viena koja, kitas kita — prilaikom aukštąją kėdę, kurioje Julytė sėdi, kad ji nenuslystų. Mat, kėdė an tratukų, ir pritaisomasis staliukas neveikia. Kūdikį teko pristumti prie didelio stalo. O mudviejų akelės, lyg sakalėliai, vis seka eigą: kad kas gėralą nepapiltų, druskos neįsipiltų. Vis tiek Julytė spėjo pirštus į karštą kavą įkišti.

(Berašant. "Prašau man vystyklų numesti?" "Taip".)

Šnekučiuojam apie tvarką. Mėginam aiškintis. Vos nesusipykstam. Mintys nuslysta apie automobilį. Žmona siūlo nedelsiant vežti į parduotuvę, kur pirkom. Aš prasitariu, kad šeštadienį taisymo skyrius uždarytas ir nuvažiavę nieko nepešim.

Pavalgę grįžtam namo ir ruošiamės visi, jei nenumigti, tai nors trputį ramiai pabūti.

Rašant šiuos įvykius juokas ima. Bet juos pergyventi nejuokinga. Gal to man ir daugiausia trūko šį rytą. Po poilsio mėginsiu lengviau į viską žiūrėti.

Visi ramiai pabuvom. Aš nuknarkiau. Žmona ne. Ją rūpestis slėgė.

Sukilę susėdom konferencijai. Man noras kilo praleisti popietį mūsų kiemely. Mums reikia mokytis išnaudoti tai, ką turim. Pasirodo, kad Julytė ir Marytė pradėjo sloguoti. Nutarėm, kad Vytukas ir žmona eis į sodelį, gal ką pasės. O aš paliksiu su mergaitėm namuose. Vakarui užsiprašysim draugus. Paskambinau. Ateis. Tvarkoj. Kad žmonai nereiktų dirbti, jie atsineš riestainių. O aš pasisiūliau tikros kavos išvirti. Šiais metais atostogų metu būsiu stovyklavietės virėjas. Šį vakarą bus proga pasipraktikuoti kaip virti primityvišką kavą. Atsiminiau skaitęs miškininkų paslaptį. Bėda: kur tą knygą rasti?

Žmona ruošias į darželį, o aš su Maryte sutariam paskaityti knygutę. Vytukas pamato ir zirzia — nenori eiti laukan. Julytė padaro pū. Ir t. t. ir t. t.

Jaučiu, kad Viešpats mane minko. Lyg kutena. Jaučiu juoko vilneles kylant kulnyse, keliaujant iki pakaušio, atsimušant ir skriejant atgal. Tur būt ir mergaitės tai jaučia, nes ir jos krykštauja.

"Aš nežinau, kada tu baigsi. Aš laukiu!"

Julytė lempą išjungia. Laikas su vaikais pabūti.

Šių metų vasario mėn. "Ateities" žurnalas švenčia 65 m. sukaktį. Atvaizde dabartinė redakcija (iš kairės): Petras V. Kisielius, Rimvydas Zailskas, vyr redaktorius kun. dr. Kęstutis Trimakas, Jurgis Bradūnas (stovi), redaktorius dr. Algis Norvilas (stovi), Danguolė Stončiūtė, Linas Sidrys, Roma Olšauskaitė, Daina Kojelytė ir redaktorė Aldona Zailskaitė. Nuotraukoje trūksta Jono Kuprio (šios nuotraukos autoriaus), Dalios Bilaišytės, Marijos Eivaitės (šiuo metu Austrijoje), Jūratės Jasaitytės, Antano Razmos, Tomo Palubinsko (Clevelande) ir Raimundo Šilkaičio.

veikla

ŽVILGSNIS Į PRAEITIES PĖDAS

Montrealio moksleivių ateitininkų 25 veiklos metų apžvalga

Montrealio, Kanadoje, moksleiviai ateitininkai 1975 m. spalio 25 d. metinėje šventėje paminėjo savo veiklos 25 metų sukaktį. Čia spausdiname tos veiklos trumpą apžvalgą. — Red.

Įsisteigus Aušros Vartų parapijai Montrealyje, pradėjo savo veiklą moksleiviai ateitininkai. Nedidelis tai buvo būrelis — tik aštuoni: Algimantas Ankudavičius, Julija Jokubaitytė, Alis Jurkus, Zina Rudžiauskaitė, Alfredas Prasauskas, Alfredas Puzarauskas, Marytė Stankaitytė, Zosė Vizgirdaitė.

Pirmasis kuopos pirmininkas ir organizatorius buvo Algimantas Ankudavičius. Dabar gyvena Whitby, Ontario. Kuopos dvasios vadas buvo tėvas J. Kubilius, SJ, pirmasis ir dabartinis Aušros Vartų parapijos klebonas. Jis visuomet, kiek tik galėdamas, padėdavo ir suteikdavo stiprybės nors ir negausiam skaičiui tvirtai laikytis ir dirbti. Kuopos globėjas buvo p. J. Andrulis, dabar Toronto lietuvių šeštadieninės mokyklos vedėjas.

1951 metais balandžio mėn. 29 d. buvo pašventinta kuopos vėliava. Pašventino dvasios vadas tėvas J. Kubilius, SJ. Vėliavą išsiuvinėjo ir pasiuvo Zosė Vizgirdaitė ir Julija Jokūbaitytė. Tą pačią vėliavą ir šiandien naudojame.

Netrukus į Ameriką išvažiavo Alfredas Prasauskas, bet į kuopą įstojo tik iš Prancūzijos atvažiavęs Liudas Stankevičius, dabartinis Montrealio lietuvių radijo valandėlės vedėjas. Po to prisidėjo Viltis Vaičiūnaitė ir iš Anglijos atvažiavusi Regina Siniūtė. Ji labai daug dirbo, ypač ruošdama minėjimų programas. Seselių namuose maloniai priimdavo ir padėdavo seselė Felicija ir seselė Michaelė. Ilgesnį laiką jaunučių dvasios vadas buvo tėvas Raibužis, SJ, o būrelio globėjas p. Izidorius Mališka.

Cicero jaunučiai scenoje atlieka programą agapės metu. Prie pianino A. Prapuolenytė.

Chicagos ateitininkų bendrų Kūčių vaizdas Jaunimo centro didžiojoj salėj.

Tėvui J. Kubiliui iš Montrealio išvažiavus, moksleivių ateitininkų dvasios vadas buvo kun. Feliksas Jucevičius, dabartinis šv. Kazimiero parapijos klebonas.

Laikas bėgo. Jaunimas sukūrė šeimas ir pradėjo iš Montrealio skirstytis. Algimantas Ankudavičius išvažiavo į Torontą, Alis Jurkus gyvena Otavoje, Alfredas Prasauskas Londone, Anglijoje, Marytė Stankaitytė-Kucimienė Chicagoje, Regina Siniūtė-Ayers New Yorke, Zosė Vizgirdaitė-Rickienė Hamiltone, Viltis Vaičiūnaitė Amerikoje. Dievas iš mūsų tarpo pasišaukė Ziną Rudžiauskaitę-Piečaitienę.

Montrealyje gyvena Julija Jokūbaitytė-Adamonienė ir Liudas Stankevičius. Aušros Vartų parapijoje daug dirbo ir dirba su moksleiviais ateitininkais seselės. Ypač pagyvėjo ateitininkų veik-

Dr. Vytautą Vygantą ir artimuosius, paliestus jo Tėčio Kazimiero mirties skausmo, nuoširdžiai užjaučiame.

Dr. Kazį Bobelį ir artimuosius, mirus jo motinai Sofijai, atsiskyrimo skausme nuoširdžiai užjaučiame.

"Ateities" redakcija

la, kai į Montrealį buvo atkeltas tėvas G. Kijauskas, SJ. Jo šiandien mūsų jaunimas pasigenda. Seselė Bernadeta ir tėvas Kijauskas organizavo pirmąsias ateitininkų stovyklas Baltijoje.

Švento Kazimiero parapijoje su moksleiviais dirbo p. Joana Blaužd̃žiūnienė ir p. Julija Gečienė. Su studentais ateitininkais dirbo dr. Vitalija Giriūnienė.

Vėliau abiejų parapijų moksleiviai ateitininkai ir studentai susijungė kartu. Jų didžiausios padėjėjos dabar yra seselė Paulė ir seselė Jonė. Šiandien Montrealyje veikia jaunučių, moksleivių, studentų būreliai ir sendraugiai. **J. A.**

ŠALPOS FONDO GARBĖS NARIAI

Pagal Ateitininkų Šalpos Fondo statutą, asmenys, paaukoję Fondui ne mažiau penkių šimtų dolerių ar jų atitikmenį kita valiuta, yra pakeliami Fondo garbės nariais ir atžymimi Fondo garbės nario diplomu. Iki šiol Fondo valdyba yra pripažinusi garbės nario titulą sekantiems rėmėjams, paaukojusiems Fondui po 500 dol. ar daugiau: dr. Romualdui ir dr. Jadvygai Gineičiams, dr. Pranui Jucaičiui, dr. Petrui ir Stefanijai Kisieliams, dr. Juozui ir Agnei Kižiams, dr. Zigmui Kungiui ir prof. Baliui Vitkui. Su dėkingumu minėdami pirmuosius Ateitininkų Šalpos Fondo garbės narius, turime vilčių, kad jų skaičius didės.

Fondas telkia lėšas mokslus einančiam ateitininkų jaunimui remti — teikti stipendijas bei vienkartines paskolas studentams ir pašalpomis paremti organizacinę, ideologinę bei kūrybinę moksleivių ir studentų veiklą. Stipendijų, paskolų bei pašalpų reikalu kreipiamasi į Fondą per tą ateitininkų vienetą, kuriam prašytojas priklauso. Ateitininkų Šalpos Fondo adresas: 2639 West 86th Street, Chicago, Ill. 60652. **S. R.**

LANKĖM LIGONIUS

Toronte

Gruodžio 6 d. Toronte Stasio Šalkauskio moksleivių ateitininkų kuopa aplankė lietuvius ligonius Šv. Juozapo ligoninėje. Mes ėjom į ligonių kambarius, truputį pasišnekėjom su sergančiais ir davėm jiems po kortelę.

Toronto Stasio Šalkauskio moksleivių ateitininkų kuopa turėjo savo trečią susirinkimą gruodžio 7 d. Rima Gustainytė pradėjo susirinkimą malda ir pranešimu. Tada mes žiūrėjom filmą "The Violin". Šis filmas vaizdavo draugystę. Po filmo Rūta Girdauskaitė ir Kristina Norkutė pravedė diskusijas apie draugystę. Diskusijos buvo įdomios. Susirinkimą baigėm malda.

Garbė Kristui!
Kristina Norkutė

MOKSLEIVIAI PAS JAUNUČIUS

Clevelande

Sekmadienį, gruodžio 21 d., moksleiviai pravedė jaunučių susirinkimą. Jaunučiai buvo suskirstyti į tris grupes. Dvi grupės vaidino Kalėdas, o trečioji grupė, jaunesnieji jaunučiai, žaidė. Moksleiviams padedant, jaunučiai labai gerai suvaidino. Tada visi pasivaišino. Staiga atsirado Kalėdų Senis! Visi jaunučiai gavo dovanėlių, padarytų moksleivių praeito susirinkimo metu.

"Ateities" red. dr. Algį ir 1975 m. visų numerių paskutinę korektūrą atlikusią Jūratę Norvilus sveikiname sulaukus dukrelės.

"Ateities" bendradarbį Kęstutį ir Vidą Girnius sveikiname sulaukus sūnaus.

Žibutei Paulėnaitei ir Vaidotui Vaičiūnui, sukūrus ateitininkišką šeimą, linkime vedybinio gyvenimo laimės.

"Ateities" redakcija

Kai jaunučiai išsiskirstė, moksleiviai ėjo "kalėdoti". Aplankėm daug lietuviškų šeimų ir susirinkom pinigų, kurie padės apmokėti dalį žiemos kursų išlaidų Dainavoje. Pakalėdoję, visi sušalę, grįžome į naują parapiją. Čia šiltai atsigėrėme, pavalgėme ir pasikeitėm dovanomis. Tada visi skirstėmės namo.

Albertas Sušinskas

IŠLEIDOM GLOBĖJĄ

Clevelande

Sausio 10 d. įvyko pirmasis šių metų moksleivių susirinkimas. Susirinkimas buvo pas p. Čepulius. Žiūrėjome skaidres iš žiemos kursų. Tada buvo įvairios paskaitos paaiškintos. Šis susirinkimas buvo truputį liūdnas, nes išleidome mūsų artimąjį globėją Kęstutį Sušinską. Jis greitai sukurs šeimą, gyvens Chicagoje ir negalės su mumis daugiau dirbti.

Išleidę Kęstutį, visi ėjome roginėti. Kai visi gerai padūkom, sugrįžom atgal pas p. Čepulius ir gerai užkandom. Taip užsibaigė mūsų susirinkimas.

Albertas Sušinskas

ŠIO JUBILIEJINIO "ATEITIES" NUMERIO

MECENATAI

AUGUSTA IR VACLOVAS ŠAULIAI
FAUSTINA IR MEČYS MACKEVIČIAI
EMILIJA IR BALYS PALIOKAI

Trys "Ateitininkų Šalpos Fondo valdybos nariai, iš arti stebėdami ateitininkiškųjų reikalų medžiaginį pulsą ir jausdami, kur labiausiai reikia, sutartinai su savo gyvenimo partneriais sudėjo $510 šiam jubiliejiniam "Ateities" numeriui.

Dr. Vaclovas Šaulys, dabartinis Ateitininkų Šalpos Fondo valdybos pirmininkas, ateitininkas nuo Lietuvos laikų, priklauso Gajos korporacijai, medicinos daktaro laipsnį įgijęs Tuebingeno universitete, Illinois lietuvių gydytojų draugijos pirmininkas 1965-1966 m.

Dipl. agr. Faustina Manelienė-Mackevičienė, Ateitininkų Šalpos Fondo vicepirmininkė, ateitininkė nuo 1925 m., dipl. agr. laipsnį įsigijo Žemės Ūkio Akademijoj 1937 m., Salamiesčio Mergaičių Žemės Ūkio Mokyklos direktorė 1933-1937 m., Chicagos universiteto anatomijos skyriaus vyr. laborantė 1954 m. Dabar Argon laboratorijų radiologijos ir aplinkos tyrinėjimų mokslo asistentė.

Prof. dr. Balys Paliokas, Ateitininkų Šalpos Fondo iždininkas, ateitininkas nuo 1918 m., Dr. rer. pol. laipsnį finansų srityje įgijo 1936 m. Friedrich Schillerio universitete Jena, Vokietijoj; Lietuvos generalinio konsulo Berne sekretorius 1927 m.; Lietuvos pasiuntinybės Berlyne attache komerciniams reikalams iki 1936 m., Klaipėdos Prekybos Instituto lektorius, vėliau docentas — 1937-1944 m. Išeivijoj iki 1969 m. profesoriavo įvairiose amerkiečių katalikų kolegijose, dėstydamas ekonomiją, finansus, komercinę teisę, sąskaitybą. Šiuo metu dėsto Fox kolegijoj sąskaitybą ir komercinę matematiką.

TRUMPAI

— Ateitininkų Federacijos vadas **dr. P. Kisielius** III Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso metu lankėsi Pietų Amerikoje, ateitininkų vardu pasveikino kongresą, dalyvavo Sao Paulo ateitininkų susirinkime ir tarėsi apie galimybes įsteigti ateitininkų vienetą Buenos Aires mieste.

— "Ateities" vyr. redaktorius kun. dr. **K. Trimakas** dalyvavo Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese, pasakė pamokslą Kongreso Mišiose Sao Paulo mieste, studijų dienose vadovavo pokalbiams apie tautiškumo ryšį su religija ir apie periodiką, susipažino su Sao Paulo ateitininkais ir aplankė ateitininkų sąjūdžio pirmūną dr. Eliziejų Draugelį.

— **Sao Paulo** ateitininkų bendrame susirinkime sausio 4 d. dalyvavo ir idėjomis pasidalino vysk. A. Deksnys, prel. dr. L. Tulaba, Ateitininkų Federacijos vadas dr. P. Kisielius, Nekaltai Pradėtosios Marijos seselių vadovė ses. M. Margarita Bareikaitė, "Ateities" vyr. redaktorius kun. dr. K. Trimakas ir Gabija Juozapavičiūtė. Diskusijose svarstyta ateitininkų veikla Brazilijoje ir būdai ją sustiprinti.

— **Toronto** ateitininkų bendros Kūčios įvyko gruodžio 14 d. su giesmėmis ir kalėdine programa.

— **Chicagos** ateitininkai bendroms Kūčioms susirinko gruodžio 19 d. vakare. Šv. Mišias atnašavo kun. J. Šarauskas; giesmėms pritarė E. Pakštaitės kanklininkės. Programoje pasirodė Pr. Dielininkaičio kuopos jaunimai ir jaunučiai bei kun. A. Lipniūno kuopos moksleiviai.

— **Detroito** moksleivių ir studentų ateitininkų chorelis, vadovaujamas Rimo Kaspučio, repetuoja ir dainuoja viešuose parengimuose. Vasario 7 d. jis pasirodė sporto klubo "Kovo" vakare.

— **Sao Paulo** ateitininkai III Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso metu du kartus suvaidino Ant. Škėmos "Žvakidę".

—**Clevelando** ateitininkai ir LKDS skyrius sausio 11 surengė prel. M. Krupavičiaus 5 metų mirties minėjimą su šv. Mišiom ir akademija, kurios metu A. J. Kasulaitis skaitė paskaitą.

— **Clevelando** "Ateities" klubo pirmųjų mėn. penktadienių svarstomos temos: Ar laiko tekmėje atskiros tautos išliks ar išnyks (V. Augulytė — sausio 2); Atgailos sakramentas (kun. L. Zaremba, SJ — vasario 6); Mūsų visuomeninės veiklos problemos (Pr. Razgaitis — kovo 5).

— **Toronto** ateitininkai savo šventėje vasario 21 švenčia 25 m. moksleivių ateitininkų veiklos sukaktį savame mieste.

MOKSLEIVIAI

— **Viktoras Nakas**, Moksleivių Ateitininkų Sąjungos centro valdybos kopirmininkas, aktyviai dalyvavo III Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Pietų Amerikoje. Jis rūpinosi nuvežti knygų lietuvių kalba Brazilijos ateitininkams ir susipažino su Brazilijos, Argentinos bei kitų kraštų lietuvių jaunimo padėtimi.

—Moksleivių Ateitininkų Sąjungos naujas **aplinkraštis** 3 nr. kuopoms buvo išsiuntinėtas sausio antroje pusėje.

— Chicagos **Pr. Dielininkaičio** kuopos jaunių berniukų susirinkimas įvyko lapkričio 15 d. Per susirinkimą buvo išrinkta nauja valdyba: pirmininkas —Tomas Kublilius, vicepirmininkas — Vitas Lukošiūnas, korespondentas — Audrius Polikaitis. Kuopą globoja Balys Lukošiūnas, o jam padeda Andrius Rušėnas.

— **Detroito** Karaliaus Mindaugo kuopos susirinkimas įvyko gruodžio 21 d. Kultūros Centre. Violeta Abariūtė kalbėjo apie okupuotą Lietuvą, kurioje ji šią vasarą lankėsi.

— **Detroito** jaunių bei jų tėvų žiemos išvyka Dainavon įvyko sausio 3-4 d. su Mišiom bei suvaidintais vaizdeliais.

— **Chicagos** kun. Alfonso Lipniūno kuopa sausio 17 d. surengė balių "Tylūs armonikos tonai". Didesnė pelno dalis skiriama "Ateities" žurnalui. Trumpą programą išpildė Taura Zarankaitė, skaitydama savo eilėraščius, ir D. Narutytės vadovaujama tautinių šokių grupė "Švyturys".

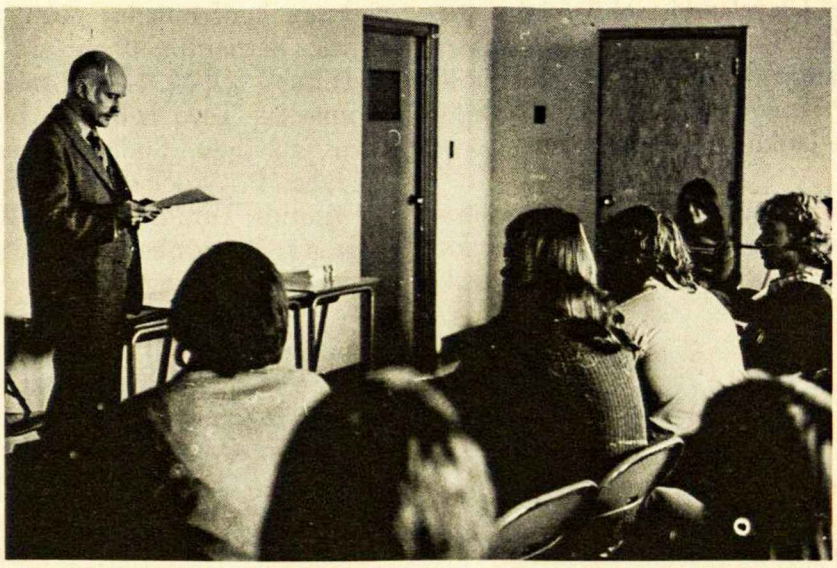

J. Pabedinskas kalba Chicagos studentams apie ekonomiją.

Cicero jaunučiai agapės metu

Pr. Dielininkaičio kuopos jauniai Chicagos ateitininkų bendrų Kūčių programoj.

— Clevelando moksleiviai ir studentai suruošė literatūros vakarą sausio 31 d. Lietuvių Namuose. Programą išpildė rašytoja Nijolė Jankutė - Užubalienė.

— Clevelando ir Detroito moksleiviai ruošia studijų dienas kovo 19 - 21 d. Dainavos stovykloje.

STUDENTAI

— Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Pietų Amerikoje iš įvairių kraštų atstovais dalyvavo daug ateitininkų. Buvo stengtasi sušaukti ateitininkų susirinkimą, tačiau dėl gausios programos toks susirinkimas neįvyko.

—Chicagos studentų draugovės susirinkime lapkričio 24 Jonas Pabedinskas kalbėjo ekonomijos klausimais.

— Detroito studentai gruodžio 23 d. suruošė susikaupimo vakarą Dievo Apvaizdos bažnyčioje. Skaitymai buvo paimti iš Šv. Rašto ir Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikos.

— Detroito studentai turėjo susirinkimą sausio 10 d. Dr. A. Damušis skaitė paskaitą "Krikščionybė, liberalizmas ir marksizmas".

— Teko nugirsti, kad pernai lapkričio 1 d. studentų ateitininkų suvažiavime buvo dalinamas naujas "Gaudeamus numeris ("Ateities" redakcija nei jo gavo, nei jo matė).

SENDRAUGIAI

– Bostono ateitininkų sendraugių susirinkime gruodžio 14 d. paskaitą "Naujo Lietuvos žmogaus bruožai" skaitė prof. dr. Vyt. Vardys.

– New Yorko sendraugių metiniame susirinkime sausio 18 tėv. K. Bučmys, OFM, kalbėjo apie jaunimo kongresą, dr. Vyt. Vygantas apie lietuvių katalikų delegacijos atsilankymą pas JAV vyskupų konferencijos pirm. arkivysk. Bernardin, o tėv. dr. V. Gidžiūnas, OFM, skaitė referatą apie Šv. Tėvo laikyseną Lietuvos atžvilgiu. Sudaryta nauja valdyba: P. Ąžuolas, B. Bobelis, K. Vainius, kun. S. Raila, J. Vainius, O. Balčiūnienė, kun. K. Bučmys ir F. Ignaitienė.

— Detroito sendraugiai sausio 18 turėjo susirinkimą. Naujon valdybon išrinktos M. Bajoriūnienė ir V. Majauskienė.

—Detroito sendraugiai buvo vieni iš J. Brazaičio minėjimo rengėjų. Minėjimas įvyko sausio 25 d.

VAIDINOM SUSIRINKIME

Los Angeles

1975 m. lapkričio 23 d. įvyko Los Angeles Vytauto Mačernio moksleivių kuopos susirinkimas.

Maldą sukalbėjo kuopos pirm. Rimas Polikaitis.

Po maldos buvo iškeltas klausimas apie naujas uniformas. Nubalsavo uniformų nepriimt.

Valdyba suvaidino, kaip įsijungti į metų veiklą. Taip pat keletas kuopos narių suvaidino šeimą, kuri turėjo spręsti, ką daryti su jai paliktais 5000 dolerių. Diskutavome vaidinimus, kaip įsijungti į kuopos veiklą. Susirinkimą baigėme malda.

METINĖ ŠVENTĖ

Montrealis

Montrealio Prano Dovydaičio kuopos metinė šventė įvyko 1975 m. spalio mėn. 25-26 d. Kartu atšventėme Montrealio moksleivių ateitininkų veiklos 25 m. sukaktį.

Ta proga šeštadienio vakare įvyko solistų Nerijos Linkevičiūtės ir Bernardo Prapuolenio koncertas. Neužmirštamos pasiliks montrealiečiams jų gražios dainos: duetai ir solo.

Po to buvo užkandžiai, šokiai. Bandėme savo laimę loterijoje. Programą pravedė studentų pirmininkė Vida Žitkutė. Dekoracijas paruošė Dana Styraitė ir Rima Tekutytė.

Sekmadienį visi Montrealio ateitininkai susirinko į Aušros Vartų bažnyčią. "Tėviškės Žiburių" redaktorius kun. P. Gaida 11 val. atlaikė iškilmingas šv. Mišias už visus mirusius ateitininkus. Mišiose dalyvavome su vėliava. Po Mišių parapijos salėje buvo agapė, kurioje dalyvavo ne tik ateitininkai, bet ir svečiai, kurie buvo mielai sutikti ir pavaišinti. Pasisotinę skaniais pusryčiais, išklausėme labai išsamią kun. dr. Pr. Gaidos paskaitą: "Herojinė kova dabarties Lietuvoje". J. A.

PASTABA

Šios dvi pastarosios korespondencijos ir kai kurios paminėti atsiųstos knygos buvo pasiųstos "Ateities" administracijos adresu ir ten išlaikytos pusantro mėnesio, prieš perduodant redakcijai. Prašome visą redakcijai skirtą medžiagą — rankraščius, fotografijas, knygas, laikraščius bei kita — siųsti redakcijos adresu.

ATITAISYMAS

"Ateities" gruodžio nr. 301 psl. dr. Vyt. Vardžio biografinėj pastaboj 9-11 eil. turi būti: "buv. American Association for the Advancement of Baltic Studies prezidentas". Pirmojo 302 psl. prasidedančio paragrafo 1-6 eil. tekstas: "Taip esą ir su tautybe bei tautiškumu. Tauta, komunistų teoretikų įsitikinimu, yra socialinių veiksnių padaras. Tuos veiksnius pakeitus, pakitės ir tautos charakteris. Tarp tų veiksnių ekonominis esąs pats svarbiausias". To paragrafo paskutinis sakinys: "Pagal du įtakingus sovietų autorius Sverdliną ir Rogačiovą, tautos susilies komunizmo atsiekimu pasaulyje".

"ATEITIES" KONKURSAS JAUNIMUI

Savo 65 m. sukakties proga "Ateities" žurnalas skelbia konkursą jaunimui. Konkursas apima šias sritis: 1. **prozą** (novelę, apsakymą ir pan.), 2. **poeziją**, 3. **straipsnį-rašinį**, 4. **interviu-pokalbį** (jo pravedimą), 5. **veiklos** (stovyklos, kursų, susirinkimo ir kt.) **aprašymą**, 6. **dokumentinę fotografiją** ir 7. **menišką fotografiją** (premija gali būti skiriama už vieną nuotrauką arba už foto "essay"). Redakcija vertina visus 1975 m. lapkričio 1 d. — 1976 m. rugsėjo 15 d. laikotarpyje "Ateities" žurnalui atsiųstus kūrinius. Kiekvienos srities geriausiai įvertinto darbo autoriui, atskirai **studentui** (ar nestudijuojančiam 19-30 m. amžiaus), atskirai **moksleiviui** (ar nesimokančiam iki 18 m.) — bus paskirta 50 dolerių premija. Antrųjų vietų laimėtojai bus apdovanoti dviejų metų "Ateities" prenumerata, o trečiųjų vietų laimėtojai — vienerių metų prenumerata. **Premijos** bus įteiktos "Ateities" jubiliejaus šventėje 1976 m. spalio 16 d. Jaunimo centre, Chicagoje.

"ATEITIS"' PADIDĖJO

Nuo pat 1975 m. pradžios žurnalui turėjome tiek medžiagos, kad nei į vieną numerį netilpo tai, ką norėjome jame spausdinti. Juk "Ateitis" turėjo atspindėti "visą ateitininkijos gyvenimą", bet jos dydis buvo likęs toks pat, kaip anksčiau. Skatinami nemažo skaičiaus asmenų "Ateities" žurnalą padidinome 4 puslapiais (o šį jubiliejinį numerį — 8). Tai, žinoma, didina išlaidas. Tuo tarpu prenumeratos mokestis liko tas pat. Prašome skaitytojų, sumokant prenumeratą ar ir kitom progom, paremti žurnalą finansine auka, o galinčiųjų pavienių asmenų, sudėtinių grupių (kaip pavyzdį žr. šio nr. 74 psl.) ar vienetų tapti vieno žurnalo numerio mecenatais.

"Ateities" redakcija

NUO ADMINISTRACIJOS STALO

Garbės prenumeratas už 1976 metus prisiuntė: V. Baronas (Venezuela), kun. Z. Gelažius (Chicago, Ill.), V. Laniauskas (Cicero, Ill.)

Aukojo "Ateičiai" paremti: 33.00 dol. — kun. J. Staškevičius (Mississauga, Ont., Canada); 15.00 dol. — Philadelphijos ASS Skyrius (Philadelphia, Pa.); 6.00 dol. — kun. V. Palubinskas (Los Angeles, Calif.); po 3.00 dol.: V. Kolyčius (Toronto, Ont., Canada), J. Kučėnas (Chicago, Ill.), A. Pakalniškis (Chicago, Ill.), J. Raulinaitis (Glendale, Calif.), N. Vytas (Tillsonburg, Ont., Canada).

Apmokėjo "Ateities" prenumeratą, siuntinėjamą užsienio moksleivijai: 7.00 dol. — dr. R. Šomkaitė (So. Orange, N.J.); 3.00 dol. — B. Juozapavičienė (Hamilton, Ont., Canada).

Nauji prenumeratoriai: G. Antanaitytė (Chicago, Ill.); M. Gylienė (Phoenix, Arizona); A. Pociūtė (Elizabeth, N.J.); N. Vytas (Tillsonburg, Ont. Canada).

Už garbės prenumeratas ir aukas dėkoja "Ateities" administracija

ALp(LKA)1786
1976, Nr.2

90.725.291